

STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

MIASTA - TARNÓW 2030

SPIS TREŚCI		
Numer porządkowy	Tytuł rozdziału	Strona
1.	Wprowadzenie	3
2.	Procedura tworzenia dokumentu	6
3.	Uwarunkowania prawne opracowania Strategii	10
4.	Zgodność Strategii z dokumentami wyższej rangi	13
5.	Zakres diagnozy demograficzno - społecznej Tarnowa	15
6.	Zakres analizy zdiagnozowanych problemów społecznych	16
7.	Adresaci wdrażanych działań strategicznych i interesariusze Strategii	17
8.	Partycypacja społeczna w procesie opracowywania Strategii	21
9.	Wizja i misja	22
10.	Cele strategiczne projektowanych zmian i kierunki niezbędnych działań konieczne do rozwiązywania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społeczności lokalnej	23
11.	Działalność programowa konieczna do rozwiązywania zdiagnozowanych w Tarnowie problemów społeczności lokalnej	26
12.	Wskaźniki realizacji Strategii	35
13.	Budżet i ramy finansowe oraz źródła finansowania Strategii	42
14.	Prognoza zmian zachodzących w zakresie objętym Strategią	56
15.	Problematyka analizy ryzyka	58
16.	Zagadnienia dotyczące pandemii COVID - 19 i ryzyk mających wpływ na rozwiązywanie problemów społecznych zdiagnozowanych w mieście	61
17.	Procedura, sposób realizacji, monitoring i ewaluacja oraz aktualizacja Strategii	62
18.	Konsultacje społeczne Strategii	63
19.	Upowszechnianie i promocja Strategii	64
20.	Dostępność Strategii	64
21.	Uwagi końcowe	65
22.	Materiały źródłowe	67
23.	Spis tabel	67
24.	Spis rysunków	67
25.	Spis załączników	68

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta – Tarnów 2030, to kluczowy dokument strategiczny określający kierunki długofalowej polityki społecznej miasta w zmieniających się warunkach wewnętrznych i zewnętrznych. Dokument tworzący podstawy merytoryczne, metodyczne i organizacyjne służące rozwiązywaniu problemów społecznych zdiagnozowanych w mieście Tarnowie. Uwzględniający działania publiczne, społeczne i indywidualne, podejmowane dla poprawy warunków życia oraz zaspakajania potrzeb mieszkańców.

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Z chwilą przedłożenia w maju 2021 r. Prezydentowi Miasta Tarnowa, Raportu monitoringowego dotyczącego stanu realizacji projektów i programów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020 za 2020 r. wraz z podsumowaniem lat 2017-2020, rozpoczęły się prace nad przygotowaniem nowego dokumentu na kolejne 10 lecie.

Inspiracją do podjęcia decyzji o opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, na bazie obowiązującej do 2020 r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020, były doświadczenia z jej realizacji. Opracowany dokument strategiczny, stanowi również kontynuację poprzedniej Strategii w zakresie celów strategicznych projektowanych zmian i kierunków niezbędnych działań koniecznych do rozwiązywania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społecznych.

Godzi się w tym miejscu podkreślić, że szereg zapisanych w obowiązującym do końca 2020 r. tarnowskim dokumencie strategicznym projektów i programów lokalnych, w zakresie terminu do realizacji miało zapis „Lata 2017-2020 z możliwością kontynuacji w latach kolejnych”. Projekty te i programy są nadal na bieżąco realizowane, co stanowi o ciągłości realizacji działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców miasta. Nie ma, zatem przerwy w realizacji działań strategicznych w obszarze polityki społecznej w mieście pomimo tego, że część zasadnicza obowiązującej do końca 2020 r. Strategii została już zrealizowana.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i jej realizacja wynika wprost z art. 16b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz.1 i 66). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 cytowanej ustawy, gminna strategia powinna uwzględniać programy pomocy społecznej profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ponieważ Tarnów jest miastem na prawach powiatu, przy opracowywaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, zastosowanie miał również art. 19 pkt 1, mówiący o konieczności uwzględnienia w Strategii programów wspierania osób niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę powyższe zapisy prawa Gmina Miasta Tarnowa opracowała jeden dokument, który spełnia wymogi ustawowe zarówno dla dokumentów gminnych jak i powiatowych.

Na mocy zapisów art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, Strategia zawiera: wszystkie wskazane elementy a mianowicie: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji Strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

Ponadto Strategia zawiera dodatkowe elementy stanowiące wypełnienie rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, dotyczące nowego standardu opracowania dokumentów strategicznych i logiki zarządzania Strategią.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, została opracowana tak, aby oprócz spełniania wymogów prawa i rekomendacji, była też zgodna z założeniami polityki społecznej miasta, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Ogromne znaczenie ma też zapewnienie spójności tego dokumentu z dokumentami wyższej rangi, funkcjonującymi zarówno na poziomie europejskim, krajowym, wojewódzkim i lokalnym.

Materiały do niniejszego opracowania przygotowywali koordynatorzy powołani Zarządzeniami Prezydenta Miasta Tarnowa na przestrzeni lat 2021-2022 - przedstawiciele różnych jednostek miejskich oraz osoba zajmująca Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Dalszymi pracami zmierzającymi do przygotowania dokumentu do przyjęcia w drodze uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie, zajmowali się członkowie Zespołu powołanego Zarządzeniem Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Tarnowie.

Prace prowadzone były według ściśle określonej procedury oraz harmonogramu stanowiących załączniki do wyżej wymienionych zarządzeń. Prace rozłożone były z uwagi na panującą epidemię koronawirusa SARS-CoV2 w czasie od stycznia 2021 r do marca 2022 r. Nie bez znaczenia jest fakt, że prowadzenie prac nad dokumentem w okresie obowiązywania stanu epidemii COVID-19, znacznie ograniczało możliwości współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w przygotowanie kierunków działań strategicznych, organizacje spotkań roboczych członków Zespołów oraz warsztatów i spotkań otwartych z mieszkańcami.

Koordynację opracowania, sprawowała Przewodnicząca Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, składa się z trzech integralnie powiązanych ze sobą części: dokumentu głównego ***Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, Załącznika nr 1 Diagnoza sytuacji demograficzno - społecznej Tarnowa i Załącznika nr 2 Analiza zdiagnozowanych problemów społecznych w mieście Tarnowie z uwzględnieniem potrzeb oraz aktywności programowych w ich rozwiązywaniu.***

Opracowana na potrzeby Strategii diagnoza sytuacji demograficzno - społecznej miasta, oparta została zgodnie z rekomendacjami, głównie na przyjmowanej corocznie w drodze uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Miasta Tarnowa. Przedstawiona analiza SWOT, uwzględnia szanse i zagrożenia, mocne i słabe strony zidentyfikowane w kluczowych obszarach życia społecznego. Wskazuje drogę postępowania oraz to, na czym należy się skupić w najbliższej przyszłości, aby niwelować istniejące i pojawiające się nowe - dotąd nieidentyfikowane problemy społeczne i zagrożenia.

W Strategii wyznaczono siedem głównych celów strategicznych projektowanych zmian, do których przyporządkowano konkretne kierunki niezbędnych działań koniecznych do rozwiązywania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społecznych.

Działania zapisane w dokumencie strategicznym kierowane będą do wszystkich mieszkańców miasta, ze szczególnym zwróceniem uwagi na osoby i rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym i wykluczone społecznie, borykające się z różnego rodzaju problemami społecznymi i objęte różnego rodzaju wsparciem z wielu systemów zabezpieczenia społecznego.

Wdrażanie zapisanych celów strategicznych i kierunków niezbędnych działań Strategii, będzie prowadzone na przestrzeni najbliższych 10 lat z uwzględnieniem działań zapisanych w programach lokalnych, osłonowych i branżowych Miejskich Instytucji Kultury oraz zadań zapisanych w uchwale Rady Miejskiej w Tarnowie, dotyczącej określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Miasta Tarnowa.

Z chwilą rozpoczęcia działań wdrożeniowych powołany zostanie Zespół ds. wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji niniejszego dokumentu. Aktualizacja zgodnie z rekomendacjami Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, przedkładana będzie corocznie do przyjęcia w drodze uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie, po uprzednim przedstawieniu Prezydentowi Miasta Tarnowa Raportu monitoringowego. Na zakończenie okresu obowiązywania niniejszej Strategii przeprowadzona zostanie ewaluacja.

Koordynatorem wdrażania, monitoringu i ewaluacji oraz aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, zgodnie z umocowaniem ustawowym będzie Centrum Usług Społecznych w Tarnowie.

Na realizację zapisów strategicznych do 2030 r. zaplanowano budżet na poziomie **1.220.437.404,09 zł**. Środki na realizację poszczególnych działań programowych wpisujących się w cele strategiczne i kierunki niezbędnych działań pochodzić będą z budżetu Gminy Miasta Tarnowa, od realizatorów poszczególnych programów, w tym również organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego (wkład finansowy, rzeczowy i osobowy) oraz wszystkich pozostałych środków niepochodzących z budżetu Gminy Miasta Tarnowa, ani niebędących środkami własnymi realizatorów programów, czyli np. pochodzących z budżetu państwa, funduszy celowych (PFRON, Fundusz Pracy), od sponsorów prywatnych itp.

Członkowie Zespołu:

1. Dorota Krakowska
2. Marzena Habel
3. Olga Piekielniak
4. Oliwia Imioło

2. PROCEDURA TWORZENIA DOKUMENTU

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, wynika wprost z zapisów ustawy o pomocy społecznej. Ustawa określa niezbędne elementy Strategii. Nie jest to jednak katalog zamknięty. Ustawa nie wskazuje również szczegółowych zasad dotyczących sposobu opracowania dokumentu.

Swego rodzaju modelem w zakresie stosowania metod i technik, opracowania, uaktualniania oraz upowszechniania dokumentów strategicznych, niezbędnych w lokalnej polityce społecznej jest publikacja „Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych - podręcznik metodyczny - część teoretyczna i część praktyczna”.

Publikacja przygotowana została w ramach projektu „STRATEGOR. Opracowanie narzędzia do prognozowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Korzystanie przez samorządy z przedmiotowego podręcznika, przy opracowaniu i wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych według nowych standardów, rekomendowane jest przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, ze względu na istotne znaczenie podręcznika w zakresie metod i technik uaktualniania, opracowania i upowszechniania dokumentów strategicznych i planistycznych niezbędnych w lokalnej polityce społecznej.

Uwzględniając uwarunkowania społeczne, możliwości i zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej Tarnowa oraz istniejącą lokalną infrastrukturę, rekomendacje zawarte w opracowaniu, zostały w części wykorzystane w przygotowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030.

Inspiracją w trakcie procesu prac nad Strategią do roku 2030, były także doświadczenia z realizacji poprzednich Strategii, a w szczególności obowiązującej w latach 2017-2020 oraz fakt, iż wiele z zapisanych w dokumencie projektów i programów lokalnych służących rozwiązywaniu problemów społecznych, było lub jest nadal realizowanych przez różne podmioty i organizacje pozarządowe.

Obecna Strategia stanowi niejako jej kontynuację w zakresie celów i kierunków działań strategicznych służących rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych mieszkańców Tarnowa.

Prace nad dokumentem prowadzone były zgodnie z zasadą partycypacji społecznej.

Procedury oraz harmonogram prac zmierzających do opracowania dokumentu zawarte zostały w Zarządzeniu Nr 15/2021 Prezydenta Miasta Tarnowa z dnia 22 stycznia 2021 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania, wdrażania, monitorowania i aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2021-2030 oraz Zarządzeniach: Prezydenta Miasta Tarnowa Nr 48/2022 z dnia 1 lutego 2022 r. w sprawie wyznaczenia koordynatorów odpowiedzialnych za przygotowanie materiałów koniecznych do opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030 oraz Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Tarnowie Nr 5/2022 z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030.

W skład Zespołu w 2021 r powołani zostali:

- Zastępca Prezydenta ds. Polityki Społecznej - Przewodnicząca,
- Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa - Zastępca Przewodniczącej,
- Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - Koordynator realizacji Strategii,
- Główny Specjalista Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - Konsultant merytoryczny,
- Pracownik Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa - Sekretarz Zespołu.

Koordynatorzy ds. opracowania, wdrożenia, monitorowania i aktualizacji:

- Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego Urzędu Miasta Tarnowa,
- Dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa,
- Dyrektor Wydziału Infrastruktury Miejskiej Urzędu Miasta Tarnowa,
- Dyrektor Wydziału Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa,
- Dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Tarnowa,
- Dyrektor Wydziału Sportu Urzędu Miasta Tarnowa,
- Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Tarnowa,
- Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Tarnowa,
- Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Urzędzie Miasta Tarnowa,
- Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie,
- Dyrektor Domu Pomocy Społecznej im. Świętego Brata Alberta w Tarnowie,
- Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowie,
- Dyrektor Specjalistycznego Szpitala im. E. Szczeklika w Tarnowie.

W okresie do lutego - grudnia 2021 r. zajmowano się przygotowaniem materiałów do części diagnostycznej Strategii oraz wyborem propozycji zadań/działań programowych zgłaszanych w ramach proponowanych celów strategicznych oraz nadzorem nad aktualizacją programów lokalnych wpisujących się w działania strategiczne.

Z dniem 1 stycznia 2022 r., czyli z chwilą przekształcenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie w Centrum Usług Społecznych w Tarnowie, podjęto decyzję o powołaniu przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Tarnowie, nowego składu Zespołu, który zajął się opracowaniem dokumentu strategicznego i jego przygotowaniem do przedłożenia w drodze uchwały Radzie Miejskiej w Tarnowie. Decyzja podyktowana była między innymi:

- zmianami w zapisach regulaminu organizacyjnego jednostki, przekazujących zadanie opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z Urzędu Miasta Tarnowa Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej do Centrum Usług Społecznych,
- rekomendacjami Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dotyczącymi nowych standardów jednolitego tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- koniecznością dostosowania dokumentów strategicznych do lokalnych potrzeb oraz obowiązujących przepisów prawa,
- wnioskami ekspertów Fundacji Polska Akademia Nauk w Lublinie, realizujących we współpracy z Ministerstwem projekt pt. „STRATEGOR. Opracowanie narzędzia do programowania strategicznego w obszarze przeciwdziałania ubóstwu i wykluczaniu

społecznemu na poziomie lokalnym dla jednostek samorządu terytorialnego” - współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja, Rozwój Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.5 Skuteczna Pomoc społeczna.

Członkami Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030 wyznaczeni zostali:

- Dorota Krakowska Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Tarnowie - Przewodnicząca,
- Marzena Habel Zastępca Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Tarnowie Organizator Usług Społecznych - Zastępca Przewodniczącej,
- Olga Piekieniak Główny Specjalista Centrum Usług Społecznych w Tarnowie - Konsultant merytoryczny,
- Oliwia Imioło Inspektor Centrum Usług Społecznych w Tarnowie - Sekretarz Zespołu.

Z kolei Zarządzenie Prezydenta Miasta Tarnowa wyznaczyło koordynatorów odpowiedzialnych za przygotowanie materiałów koniecznych do opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030 w składzie:

- Marek Baran - Dyrektor Wydziału Sportu Urzędu Miasta Tarnowa,
- Marcin Sobczyk - Dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Tarnowa,
- Aneta Abram - p.o. Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Tarnowa,
- Bartosz Bykowski - Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Urzędzie Miasta Tarnowa.

Prace wszystkich Zespołów służące tworzeniu poszczególnych części dokumentu, odbywały się zdalnie (w ramach konsultacji telefonicznych i internetowych) w okresie od lutego 2021 r. do marca 2022 r.

Proces konstruowania Strategii przebiegał według następujących etapów:

- Powołanie Zespołu ds. opracowania, wdrożenia, monitorowania i aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2021-2030.
- Zebranie i analiza danych do diagnozy demograficzno - społecznej Tarnowa.
- Opracowanie diagnozy sytuacji demograficzno - społecznej.
- Zebranie danych i analiza zdiagnozowanych problemów społecznych.
- Opracowanie analizy zdiagnozowanych problemów społecznych w mieście Tarnowie z uwzględnieniem potrzeb oraz aktywności programowej w ich rozwiązywaniu oraz analizy SWOT.

Zwieńczeniem prac Zespołu są dwa załączniki, stanowiące integralne elementy niniejszego dokumentu strategicznego tj. **Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji demograficzno - społecznej Tarnowa oraz Załącznik nr 2 Analiza zdiagnozowanych problemów społecznych w mieście Tarnowie z uwzględnieniem potrzeb oraz aktywności programowej w ich rozwiązywaniu.**

- Wyznaczenie koordynatorów odpowiedzialnych za przygotowanie materiałów koniecznych do opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030 oraz powołanie Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030.
- Opracowanie pozostałych części dokumentu wg zapisów art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej oraz wynikających z rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej

tj. opracowanie wizji, misji, celów i kierunków niezbędnych działań. Zasad wdrożenia Strategii jej monitoringu i ewaluacji.

- Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
- Sporządzenie sprawozdania z konsultacji projektu Strategii, jako osobnego załącznika.
- Zatwierdzenie i upublicznienie treści dokumentu strategicznego.
- Przedłożenie projektu Strategii wraz z załącznikami Radzie Miejskiej w Tarnowie.

Funkcję Koordynatora opracowania projektu Strategii pełniła Przewodnicząca Zespołu.

Przy opracowywaniu poszczególnych części Strategii, stosowano różne metody i techniki, m.in. analizę desk research bazującą na danych zastanych, w tym statystycznych znajdujących się w publicznych zbiorach danych oraz na wiedzy ekspertów.

Na Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030 składa się trzy dokumenty.

Rysunek nr 1 Struktura Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030

Źródło: opracowanie własne

W strukturze niniejszych dokumentów zawierają się następujące informacje:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, zawiera między innymi informację dotyczące: procedury tworzenia dokumentu, uwarunkowań prawnych opracowania i zgodności Strategii z dokumentami wyższej rangi, zakresu diagnozy demograficzno - społecznej i analizy zdiagnozowanych problemów społecznych, adresatów wdrażanych działań strategicznych i interesariuszy Strategii, wizji i misji oraz celów strategicznych projektowanych zmian i kierunków niezbędnych działań koniecznych do rozwiązania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społeczności lokalnej,

działalności programowej, wskaźników realizacji Strategii, budżetu i ram finansowych, procedury i sposobu realizacji, monitoringu i ewaluacji oraz aktualizacji dokumentu.

- **Załącznik nr 1 *Diagnoza sytuacji demograficzno - społecznej Tarnowa***, zawiera w szczególności informacje dotyczące: charakterystyki miasta Tarnowa w tym na tle województwa małopolskiego, lokalnej struktury demograficznej w latach 2017-2020, prognozy demograficznej do 2050 roku, sytuacji gospodarczej z uwzględnieniem zagadnień rynku pracy oraz bezrobocia, analizy wybranych zagadnień tarnowskiego systemu pomocy i wsparcia, lokalnego systemu ochrony zdrowia, tarnowskiego systemu edukacji i wychowania, analizy pozostałych tarnowskich obszarów życia społecznego, zasobów instytucjonalnych istotnych w realizowaniu zadań z zakresu polityki społecznej, działalności tarnowskich NGO.
- **Załącznik nr 2 *Analiza zdiagnozowanych problemów społecznych w mieście Tarnowie z uwzględnieniem potrzeb oraz aktywności programowej w ich rozwiązywaniu***, zawiera w szczególności informacje dotyczące: kwestii definicyjnych problemów społecznych, analizy ilościowej zdiagnozowanych w mieście problemów społecznych ich przyczyn i skutków, aktywności programowej w rozwiązywaniu problemów społecznych, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej, analizę SWOT oraz analizę potrzeb wynikających ze zdiagnozowanych problemów społecznych.

3. UWARUNKOWANIA PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z zapisów art. 16b ust. 1 oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, które w ramach zadań własnych gminy i powiatu przewidują „opracowanie i realizację gminnej oraz powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Strategia, o której mowa winna w szczególności zawierać: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym Strategią. Określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji Strategii oraz jej ram finansowych i wskaźników realizacji działań.

Gmina Miasta Tarnowa będąca miastem na prawach powiatu, opracowała jeden dokument, który spełnia wymogi art. 16b ust.1; 17 ust. 1 pkt 1; 19 pkt 1 cytowanej ustawy.

Przepisy ustawy o pomocy społecznej wskazują również wprost koordynatora realizacji Strategii. Zgodnie z art. 110 ust. 4, koordynatorem realizacji Strategii jest ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych, na podstawie zapisów ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, koordynacja Strategii staje się zadaniem Centrum Usług Społecznych.

Zasadniczą podstawę prawną Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy i rozporządzenia krajowe z obszaru polityki społecznej, wyznaczające cele i kierunku działań w rozwiązywaniu zdiagnozowanych w danej

społeczności lokalnej problemów społecznych, a szczególnie w profilaktyce ich występowania, regulujące szczegółowe kwestie i procedury.

Wśród tych aktów prawnych wskazać należy:

Rysunek nr 2 Akty prawne regulujące kompetencje i procedury działań w Strategii Rozwiązywaniu Problemów Społecznych

Zasadnicze podstawy prawne	<ul style="list-style-type: none"> • Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej • Ustawa o samorządzie powiatowym • Ustawa o samorządzie gminnym • Ustawa o pomocy społecznej
Finanse	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego • Ustawa o finansach publicznych
Pomoc i wsparcie społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o pomocy społecznej • Ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych
Rodzina	<ul style="list-style-type: none"> • Kodeks rodzinny i opiekuńczy • Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej • Ustawa o świadczeniach rodzinnych • Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci • Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 • Ustawa o Karcie Dużej Rodziny • Uchwała Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023" • Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" • Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
Cudzoziemcy	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP • Ustawa o cudzoziemcach • Ustawa o repatriacji • Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

<p>Zdrowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" •Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych •Ustawa o działalności leczniczej •Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów •Ustawa o zdrowiu publicznym •Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych •Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego
<p>Przemoc i uzależnienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie •Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi •Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii
<p>Mieszkalnictwo</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Ustawa o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego •Ustawa o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń •Ustawa o dodatkach mieszkaniowych •Ustawa o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania •Ustawa prawo energetyczne
<p>Edukacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Ustawa o systemie oświaty •Ustawa Prawo oświatowe
<p>Rynek pracy i ubezpieczenia społeczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy •Ustawa o zatrudnieniu socjalnym •Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych •Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie aktów prawnych

Podczas realizacji Strategii zaszła również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

Szczególną uwagę zwrócić należy na przepisy ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych z 2019 r. Ustawa ta wprowadza nowe możliwości dla samorządów gminnych, które ułatwiają integrację i koordynację usług społecznych na poziomie jednej jednostki organizacyjnej, czyli Centrum Usług Społecznych.

4. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI WYŻSZEJ RANGI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, jest zgodna z założeniami polityki odnoszącymi się do polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych i programach, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Rysunek nr 3 Dokumenty strategiczne w systematyce Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów dokumentów strategicznych

Zapisane w niniejszej Strategii cele są zgodne z zapisami wskazanymi w celach lub obszarach priorytetowych tych dokumentów.

Tabela nr 1 Najważniejsze dokumenty strategiczne wyższej rangi

DOKUMENTY EUROPEJSKIE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy
Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Priorytet 3 - Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną
DOKUMENTY KRAJOWE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy
Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej	Cel szczegółowy 1: Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań w zakresie rozwoju lokalnego
Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, z perspektywą do 2030	Cel główny: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030	Cel szczegółowy II: Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025	Cel strategiczny: Zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu
DOKUMENTY REGIONALNE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Cel główny: Małopolska regionem zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym

DOKUMENTY LOKALNE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy
Strategia Rozwoju Miasta - Tarnów 2030 - projekt w fazie konsultacji	Wymiar społeczny - Cel strategiczny: Tarnów - miastem o wysokiej, jakości usług publicznych, wzmacniającym lokalną wspólnotę
Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Tarnowa na lata 2017-2022	Filar II - Cel strategiczny: Zintegrowana polityka społeczno - kulturalna- edukacyjna koordynowana przez interesariuszy - wzmocnienie roli kapitału społecznego i stopnia integracji lokalnej
Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Tarnowa do roku 2030	Obszar II Komfort życia Cel strategiczny – Tarnów - komfortowy, przyjazny dla mieszkańca
Programy lokalne i osłonowe oraz branżowe na rzecz określonych grup społecznych w tym do gminnej i powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów dokumentów strategicznych

Nadmienić w tym miejscu należy, iż do końca 2020 r. w Gminie Miasta Tarnowa będącej równocześnie miastem na prawach powiatu, obowiązywała przyjęta w drodze uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020.

Zapisy niniejszego dokumentu strategicznego stanowią kontynuację działań podejmowanych w ramach rozwiązywania problemów społecznych zdiagnozowanych wśród społeczności tarnowian, a zapisanych w powyżej przywołanym dokumencie strategicznym.

5. ZAKRES DIAGNOZY DEMOGRAFICZNO - SPOŁECZNEJ TARNOWA

Opracowanie diagnozy w procesie tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jest etapem koniecznym i niezbędnym. Na jej podstawie wyznacza się cele i kierunki skutecznych, długofalowych działań strategicznych, służących rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych.

Diagnoza sytuacji demograficzno - społecznej Tarnowa, obejmuje lata 2017-2020. Decyzja o wyborze czteroletniego okresu badania podyktowana była faktem, że opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, stanowi kontynuację obowiązującej do 2020 r., w której analiza obejmowała czasookres do końca 2016 r.

Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych zawartych w:

- Informatorach statystycznych dotyczących Miasta Tarnowa i województwa małopolskiego,
- Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Miasta Tarnowa wraz z rekomendacjami za lata 2017-2020, corocznie przedkładanej Radzie Miasta w drodze uchwały,
- Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Małopolskiego za 2020 r.,
- Raportach o stanie miasta Tarnowa,

- Sprawozdaniach z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie,
 - Analizie zapisów programów lokalnych wpisujących się w problematykę polityki społecznej,
 - Danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców,
 - Publikacjach książkowych oraz artykułach Internetowych.
- Diagnoza sytuacji demograficzno - społecznej zawiera dane dotyczące:
- Obrazu Tarnowa na tle województwa małopolskiego,
 - Charakterystyki miasta Tarnowa,
 - Lokalnej struktury demograficznej,
 - Prognozy demograficznej do 2050 r.,
 - Sytuacji gospodarczej z uwzględnieniem zagadnień rynku pracy oraz bezrobocia,
 - Sytuacji finansowej miasta,
 - Tarnowskiego systemu pomocy i wsparcia,
 - Kosztów poniesionych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej w latach 2017-2020,
 - Lokalnego systemu ochrony zdrowia,
 - Tarnowskiego systemu edukacji i wychowania,
 - Pozostałych tarnowskich obszarów życia społecznego,
 - Zasobów instytucjonalnych istotnych w realizowaniu zadań z zakresu polityki społecznej,
 - Działalności lokalnych organizacji pozarządowych,
 - Najważniejszych podmiotów ekonomii społecznej działających w zakresie realizacji usług społecznych,
 - Wnioski i rekomendacje.

Diagnoza sytuacji demograficzno - społecznej miasta Tarnowa, została szczegółowo przedstawiona w załączniku Nr 1 do niniejszego dokumentu.

6. ZAKRES ANALIZY ZDIAGNOZOWANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

W celu uzyskania pełnej diagnozy społecznej miasta Tarnowa, niezbędne jest dodanie do niniejszego dokumentu, analizy problemów społecznych diagnozowanych wśród mieszkańców miasta.

Problemy społeczne zostały przeanalizowane na podstawie danych gromadzonych corocznie przez funkcjonujący do końca 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie.

Z uwagi na panującą pandemię COVID-19, ocena ilościowa występowania problemów społecznych oszacowana została w oparciu o art. 7 ustawy o pomocy społecznej, zawierający powody udzielania wsparcia osobom i rodzinom. Powody te są tożsame z problemami społecznymi, których rozwiązywania dotyczą działania strategiczne.

Materiał zawiera również przedstawienie działań podejmowanych w ramach aktywności programowej, realizowanych w latach 2017-2020 w celu rozwiązywania tychże problemów.

W oparciu o diagnozę identyfikowanych w mieście problemów społecznych opracowano szczegółową analizę SWOT - czyli dokonano rozpoznania mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej.

Dopełnieniem całości jest przygotowana analiza potrzeb wynikających ze zdiagnozowanych problemów społecznych.

Analiza zdiagnozowanych problemów społecznych w mieście Tarnowie z uwzględnieniem potrzeb oraz aktywności programowej w ich rozwiązywaniu, została szczegółowo przedstawiona w załączniku Nr 2 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030.

7. ADRESACI WDRAŻANYCH DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH I INTERESARIUSZE STRATEGII

Interesariusze Strategii to wszystkie strony, które mają bezpośredni lub pośredni wpływ na proces opracowania, wdrażania czy odbioru działań strategicznych. Zawierają się tu zarówno pojedyncze osoby jak i podmioty instytucjonalne czy organizacje pozarządowe.

Jedną z grup interesariuszy tj. osób, do których kierowane są działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, stanowią adresaci działań strategicznych, czyli wszyscy mieszkańcy miasta Tarnowa, ze szczególnym uwzględnieniem osób z trudnościami, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Grupami społecznymi najbardziej narażonymi na wykluczenie społeczne są:

- osoby niepełnosprawne,
- osoby chorujące psychicznie,
- starsze osoby samotne,
- osoby długotrwale bezrobotne w tym o niskich kwalifikacjach zawodowych,
- rodziny wielodzietne w tym borykające się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi,
- rodzice samotnie wychowujący dzieci,
- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych oraz wychowujące się poza rodziną,
- ofiary przemocy,
- osoby z problemem uzależnień,
- osoby opuszczające zakłady karne i poprawcze,
- osoby bezdomne,
- imigranci oraz członkowie mniejszości narodowych, np. członkowie społeczności romskiej.

Prawdopodobieństwo dotknięcia wykluczeniem zwiększa się, gdy jednostkę definiuje kilka cech charakterystycznych dla wyżej wymienionych grup społecznych. Dlatego urzeczywistnianie wsparcia społecznego jest konieczne i jest adresowane do każdego przedstawiciela społeczności lokalnej czy to dorosłego, dziecka czy młodego człowieka dopiero, co wchodzącego w dorosłość.

Kolejne grupy interesariuszy to:

- Interesariusze mający wpływ na opracowanie i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Interesariusze, których realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dotyczy w sposób pośredni.

Szczegółowe graficzne ujęcie interesariuszy Strategii zawiera poniżej rysunek.

Rysunek nr 4 Interesariusze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Podręcznik Metodyczny Część praktyczna

Udział przedstawicieli wszystkich grup interesariuszy zapewnia pozyskanie opinii, uwag, propozycji rozwiązań, wypracowanie wspólnego stanowiska dotyczącego ostatecznej wersji dokumentu strategicznego.

Analiza interesariuszy pozwala na włączenie ich potencjału, wiedzy i doświadczenia w działania strategiczne. Daje odpowiedź na pytanie, kogo dotyczy Strategia, kto będzie miał wpływ na jej realizację, kto będzie partnerem podczas jej realizacji?

Tabela nr 2 Matryca interesariuszy

Interesariusze	Charakterystyka interesariuszy z punktu widzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	Stopień zaangażowania w opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Interesariusze, do których kierowane są działania w ramach Strategii	Mieszkańcy miasta Tarnowa: – osoby zainteresowane rozwiązywaniem	Zaangażowanie w tworzenie, ewaluację i wdrażanie działań kierowanych do

<p>Rozwiązywania Problemów Społecznych</p>	<p>problemów społecznych w mieście,</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawiciele osób obciążonych lub zagrożonych tymi problemami, – lokalni liderzy mający kontakt ze społecznością lokalną, – członkowie lokalnych organizacji pozarządowych ze względu na znajomość problemów i potrzeb społecznych 	<p>poszczególnych grup mieszkańców obciążonych lub zagrożonych zdiagnozowanymi problemami społecznymi w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prawo głosu w sprawie działań strategicznych, z których mają korzystać, – możliwość zgłaszania potrzeb beneficjentów działań strategicznych, – prawo uczestniczenia w dyskusji na każdym etapie tworzenia dokumentu strategicznego, – udział w konsultacjach Strategii, możliwość zgłaszania uwag i propozycji do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
<p>Interesariusze mający wpływ na opracowanie i wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych</p>	<p>Podmioty instytucjonalne, organizacje pozarządowe i osoby istotne ze względu na znajomość specyfiki problemów i potrzeb społecznych w obszarach, których dotyczą poszczególne obszary Strategii oraz te, które odgrywają kluczową rolę w procesie opracowania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, w tym zasoby instytucjonalne pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji, kultury, sportu itd. Podmioty dysponujące wiedzą ekspercką i znajomością tematu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Współpraca w zakresie dostarczania aktualnych danych statystycznych, – Współpraca w opracowaniu diagnozy, analizy SWOT, identyfikacji problemów społecznych itd., – Współudział w konstruowaniu, wyznaczaniu celów strategicznych i kierunków działań, – Współudział w partycypacji społecznej i konsultacjach Strategii,

		<ul style="list-style-type: none"> – Zapewnienie aktywnego udziału interesariuszy w procesie opracowania, wdrażania i monitorowania dokumentu strategicznego
<p>Interesariusze, których realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dotyczy w sposób pośredni</p>	<p>Jednostki zainteresowane podejmowanymi działaniami strategicznymi, ale bez bezpośredniego kontaktu z realizatorami. Podmioty działające w imieniu społeczności lokalnej, mający wpływ na akceptację działalności realizatorów dążących do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych. Osoby, instytucje, podmioty gospodarcze i organizacje społeczne, na które w sposób pośredni oddziałują wdrażane działania strategiczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Spełniają mniej znaczącą rolę w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, – Są zainteresowani wdrożeniem działań strategicznych i rozwiązywaniem problemów społecznych, ale nie muszą odnosić bezpośrednich korzyści z tytułu jej realizacji, – Identyfikują się z celami strategicznymi, – Śledzą i przekazują dalej dobre praktyki w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w mieście, – Aktywnie uczestniczą w promowaniu zasad odpowiedzialności społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Podręcznik Metodyczny Część praktyczna

8. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE OPRACOWYWANIA STRATEGII

Partycypacja społeczna, to podstawowa cecha społeczeństwa obywatelskiego rozumiana, jako udział mieszkańców w zarządzaniu sprawami ważnymi dla społeczności lokalnej. W praktyce dla partycypacji społecznej należy stworzyć przestrzeń społeczną do wyrażania opinii o istotnych potrzebach i problemach społecznych oraz proponowanych sposobach ich rozwiązywania, poprzez zastosowanie właściwych zasad i metod.

Działania związane z partycypacją społeczną, stanowią szansę na udział w życiu społecznym nie tylko osobom i instytucjom oraz NGO, zaangażowanym w realizację planowanych działań, ale również osobom i środowiskom dotychczas nieangażującym się, czyli adresatom Strategii zagrożonym wykluczeniem społecznym lub wykluczonym społecznie.

Wśród pozytywnych aspektów partycypacji społecznej wymienić należy:

- identyfikacje najistotniejszych problemów społecznych występujących w społeczności lokalnej Tarnowa,
- poznanie potrzeb, oczekiwań i propozycji w zakresie rozwiązywania problemów społecznych,
- wyłonienie „liderów lokalnych”, którzy mogą występować w roli rzeczników społeczności lokalnej np. konkretne grupy odbiorców wsparcia i uzyskanie dla nich poparcia społecznego i współuczestnictwa w procesie planowania działań niwelujących zdiagnozowane problemy społeczne,
- włączenie tarnowian w proces wdrażania założeń strategicznych.

Współudział społeczności lokalnej w procesie tworzenia dokumentu strategicznego, zwiększa poczucie odpowiedzialności, pogłębia świadomość i wiedzę o możliwościach i planowanych działaniach samorządowych.

W związku z czasem pandemii w procesach partycypacyjnych, przy opracowywaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wykorzystano m.in.:

- kontakty mieszkańców z prezydentem, radnymi miejskimi w tym on-line,
- transmisje internetowe np. z posiedzeń Rady Miejskiej,
- pośrednie ciała przedstawicielskie w tym NGO,
- konsultacje robocze interesariuszy mających wpływ na opracowanie i realizację Strategii.

W procesie partycypacji istotne jest pełne informowanie społeczeństwa, czy przedstawiciele NGO o potrzebie i możliwościach udziału w życiu społecznym, celem identyfikacji problemów występujących w mieście i podejmowania działań zaradczych, wspierania inicjatyw prowadzących do społecznie akceptowanej zmiany.

9. WIZJA I MISJA

Określenie wizji w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze zintegrowanej polityki społecznej, jest elementem pożądanym, pozwalającym na przedstawienie wizerunku miasta w perspektywie najbliższych 10 lat.

Jest istotne dla podmiotów zaangażowanych w realizację działań, zmierzających do poprawy, jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej i rozwiązywania problemów jednostkowych i społecznych. Sprzyja budowaniu relacji, kapitału społecznego i stanowi ważny element polityki społecznej miasta.

Sformułowana wizja odzwierciedla również wyobrażenie o przyszłości Tarnowa, jako miejsca przyjaznego dla jego mieszkańców i sprzyjającego jego rozwojowi na różnych poziomach aktywności społecznej.

Z kolei rolą misji w obszarze zintegrowanej lokalnej polityki społecznej, jest określenie zamierzeń i aspiracji samorządu lokalnego. Wskazanie kierunków działań, jakie będą podejmowane w przyszłości, czyli określenie, do czego będziemy dążyli.

Poprzez misję komunikujemy także interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym, do czego chcemy dążyć, jakie są nasze zamiary i na jakich wartościach będziemy się opierać. Zdefiniowana misja powinna ściśle korespondować ze wskazaną wizją. Stąd misja kładzie szczególny nacisk na rozwój dobrych praktyk służących eliminowaniu problemów jednostkowych i społecznych mieszkańców miasta Tarnowa. Mówiąc o dobrych praktykach mamy na myśli wszelkie działania podejmowane w ramach programów lokalnych i osłonowych oraz branżowych.

Wobec powyższego w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, określono wizję i misję w następujący sposób:

WIZJA

„Tarnów miastem zintegrowanym społecznie, poprawiającym komfort życia mieszkańców, zaspakajającym ich potrzeby i stwarzającym im możliwości rozwoju”

MISJA

„Rozwijanie dobrych praktyk tarnowskiego systemu zabezpieczenia społecznego koncentrujące się na eliminowaniu problemów jednostkowych i społecznych wśród mieszkańców miasta”

10. CELE STRATEGICZNE PROJEKTOWANYCH ZMIAN I KIERUNKI NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ, KONIECZNE DO ROZWIĄZYWANIA NAJWAŻNIEJSZYCH ZDIAGNOZOWANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Proces dążenia do realizacji określonych powyżej wizji i misji, wymaga zdefiniowania celów strategicznych projektowanych zmian i kierunków niezbędnych działań koniecznych do rozwiązywania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społeczności lokalnej. Przy czym cele strategiczne należy rozumieć, jako pewnego rodzaju „kamienie milowe”, na drodze do realizacji zapisów Strategii. Pełnią one szczególną rolę w stosunku do misji.

Do osiągnięcia celów strategicznych ma doprowadzić realizacja wskazanych kierunków działań.

Tabela nr 3 Drzewo celów strategicznych projektowanych zmian i kierunków niezbędnych działań

Cele strategiczne	Kierunki niezbędnych działań do celów strategicznych
<p>Cel strategiczny 1 Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja lub współdziałanie w realizacji przedsięwzięć zmierzających do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości 2. Rozbudowa systemu wsparcia na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy mieszkańców miasta oraz lokalnych pracodawców 3. Diagnozowanie, monitorowanie i wdrażanie procedur zmierzających do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, w tym dla osób z grup szczególnego ryzyka 4. Rozwijanie i udoskonalanie systemu wsparcia tarnowskich rodzin zastępczych, w ramach rodzinnej pieczy zastępczej 5. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością
<p>Cel strategiczny 2 Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zintegrowanie działań wzmacniających tarnowskie rodziny, w szczególności rodziny wychowujące małoletnie dzieci.

opieki, w tym w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej	Promowanie prawidłowego modelu rodziny
	2. Wspomaganie dzieci i młodzieży we wszechstronnym rozwoju i kształceniu, wyrównywanie szans edukacyjnych
	3. Poszerzenie dostępności wsparcia specjalistycznego (psychologiczno-pedagogicznego i profilaktyczno-terapeutycznego) na rzecz dzieci i młodzieży, w tym z rodzin dysfunkcyjnych
	4. Zintensyfikowanie działań na rzecz dzieci i młodzieży, w tym z rodzin dotkniętych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, w zakresie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego
Cel strategiczny 3 Rozbudowa systemu wsparcia długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta	1. Promowanie i wdrażanie działań profilaktyczno - wspierających na rzecz długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta
	2. Podnoszenie jakości i dostępności usług medycznych, w tym rehabilitacyjnych dla mieszkańców miasta, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych
	3. Dostosowywanie i rozwój systemu usług opieki długoterminowej, świadczonych na rzecz osób długotrwale i przewlekle chorych
	4. Rozwijanie aktywnych form uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym
	5. Ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa niepełnosprawnych mieszkańców miasta
	6. Dobre praktyki na rzecz osób długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych, starszych, ich rodzin i przyjaciół

Cel strategiczny 4 Rozwój warunków sprzyjających aktywności mieszkańców miasta do uczestnictwa w sporcie i rekreacji	1. Aktywizacja i integracja sportowa mieszkańców Tarnowa
	2. Organizacja bezpiecznych i atrakcyjnych imprez sportowo - rekreacyjnych
Cel strategiczny 5 Rozbudowa oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta ze szczególnym uwzględnieniem tarnowskich rodzin	1. Rozwój działań na rzecz integracji międzypokoleniowej
	2. Organizacja i wspieranie wydarzeń integrujących społecznie i ukazujących znaczenie i wartość osób niepełnosprawnych
	3. Zapewnienie całorocznej oferty kulturalnej dla mieszkańców
	4. Wspieranie amatorskich działań kulturalnych/twórczych szczególnie dzieci i młodzieży
	5. Odbudowa więzi sąsiedzkich i przywracanie funkcji kultury na osiedlach
Cel strategiczny 6 Rozbudowa systemu bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, w tym w szczególności przemocy	1. Monitorowanie, reagowanie oraz eliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na terenie miasta Tarnowa
	2. Zintensyfikowanie działań promujących aktywne postawy wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa mieszkańców Tarnowa
	3. Zwiększenie efektywności i skuteczności działań prewencyjnych i interwencyjnych w zakresie ograniczenia przestępczości i wykroczeń uciążliwych dla mieszkańców
	4. Zwiększenie dostępności poradnictwa prawnego i wsparcia specjalistycznego, kontynuacja poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy
	5. Zintensyfikowanie działalności profilaktycznej, edukacyjnej i interwencyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy i innych patologii społecznych

Cel strategiczny 7 Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego	1. Promowanie działalności oraz tworzenie warunków do rozwoju tarnowskich organizacji pozarządowych
	2. Doskonalenie współpracy z sektorem pozarządowym oraz aktywizacja społeczności lokalnej do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020

11. DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA KONIECZNA DO ROZWIĄZYWANIA DIAGNOZOWANYCH W TARNOWIE PROBLEMÓW SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Rozwiązywanie zdiagnozowanych w mieście Tarnowie problemów społecznych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, odbywać się będzie poprzez realizację celów strategicznych, kierunków działań, w oparciu o programy lokalne i osłonowe z zakresu polityki społecznej ze szczególnym uwzględnieniem:

- programów pomocy społecznej,
- profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,

Ponadto w oparciu o programy branżowe Miejskich Instytucji Kultury i zadania wynikające z uchwały Nr VII/65/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Miasta Tarnowa.

Zapisy przywołanych dokumentów programowych, odwołują się do konkretnych potrzeb mieszkańców Tarnowa i odpowiadają na te potrzeby. Kierowane są szczególnie do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, borykających się z różnorodnymi problemami jednostkowymi i społecznymi.

Realizowane programy odnoszą się do obszarów uwzględnionych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Uwzględnienie w Strategii programów lokalnych w tym programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, wynika z zapisów ustawowych art. 17 ust.1 pkt 1 i art. 19 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej, których realizacja jest integralnie związana z wdrażaniem celów strategicznych oraz kierunków zapisanych w dokumencie strategicznym.

Programy te wpisują się w przyjęte cele strategiczne.

Tabela nr 4 Zestawienie programów lokalnych i branżowych wpisujących się w cele strategiczne

Programy lokalne w tym programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka oraz programy branżowe interesariuszy mających wpływ na opracowanie i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030	
Nazwa programu	Cel strategiczny w ramach, którego program będzie wdrażany
Program „Karta Tarnowskiej Rodziny”	<p><u>Cel strategiczny 1</u> Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia</p> <p><u>Cel strategiczny 2</u> Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki, w tym w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>
Program Wspierania Rodziny dla Miasta Tarnowa na lata 2019 - 2021*	<p><u>Cel strategiczny 1</u> Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia</p> <p><u>Cel strategiczny 2</u> Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki, w tym w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>
Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Tarnowa na lata 2021-2023	<p><u>Cel strategiczny 1</u> Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia</p> <p><u>Cel strategiczny 2</u> Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki, w tym w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>
Program osłonowy „Pomoc Gminy Miasta Tarnowa w zakresie dożywiania na lata 2019-2023”	<p><u>Cel strategiczny 1</u> Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej,</p>

	organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia
Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Tarnowie na lata 2021-2025	<u>Cel strategiczny 3</u> Rozbudowa systemu wsparcia długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta
Program „Karta Tarnowskiego Seniora”	<u>Cel strategiczny 3</u> Rozbudowa systemu wsparcia długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta
Uchwała Nr VII/65/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Miasta Tarnowa.	<u>Cel strategiczny 4</u> Rozwój warunków sprzyjających aktywności mieszkańców miasta do uczestnictwa w sporcie i rekreacji
Program branżowy - Osiedle Cooltura	<u>Cel strategiczny 5</u> Rozbudowa oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta ze szczególnym uwzględnieniem tarnowskich rodzin
Program branżowy - Stypendia artystyczne	
Program branżowy - Książka na telefon	
Program branżowy - Edukacja kulturalna	
Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego dla miasta Tarnowa na lata 2017-2022	<u>Cel strategiczny 6</u> Rozbudowa systemu bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, w tym w szczególności przemocy
Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2021 rok*	<u>Cel strategiczny 6</u> Rozbudowa systemu bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, w tym w szczególności przemocy
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Tarnowa na 2021 rok*	<u>Cel strategiczny 6</u> Rozbudowa systemu bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, w tym w szczególności przemocy
Program współpracy Gminy Miasta Tarnowa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok*	<u>Cel strategiczny 7</u> Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego
Wieloletni program współpracy Gminy Miasta Tarnowa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025	<u>Cel strategiczny 7</u> Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie

* W zestawieniu programów lokalnych wpisujących się w cele strategiczne, wskazano programy lokalne w brzmieniu obowiązującym na 2021 r. z uwagi na fakt, że pierwszy monitoring realizacji Strategii - przewidziany po połowie 2022 r. - obejmie działania realizowane w roku minionym czyli 2021 r. Obowiązujące na dzień dzisiejszy kolejne edycje programów lokalnych, ujęte zostaną w aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, która będzie przedłożona pod uchwałę Rady Miejskiej w Tarnowie jeszcze w tym roku kalendarzowym. Analogicznie zostaną one poddane monitoringowi w 2023 r.

Tabela nr 5 Wskaźniki realizacji działań/zadań programowych

Cel strategiczny	Nazwa programu	Nazwa wskaźnika do osiągnięcia	Podmiot realizujący
Programy lokalne w tym programy pomocy społecznej, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka			
Cel strategiczny 1 Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia	Program „Karta Tarnowskiej Rodziny”	Liczba wydanych Kart Tarnowskiej Rodziny	Centrum Usług Społecznych
		Liczba podmiotów realizujących Program	Centrum Usług Społecznych
	Program Wspierania Rodziny dla Miasta Tarnowa na lata 2019 - 2021	Liczba zrealizowanych programów, projektów na rzecz rodziny	Centrum Usług Społecznych
		Liczba organizacji pozarządowych współpracujących z miastem na rzecz rodziny	Centrum Usług Społecznych
		Liczba uczestników programów, projektów na rzecz rodzin	Centrum Usług Społecznych
	Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Tarnowa na lata 2021 - 2023	Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	Centrum Usług Społecznych
		Liczba zrealizowanych projektów na rzecz	Centrum Usług Społecznych

		rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci	
		Liczba zatrudnionych osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz liczba rodzin pomocowych	Centrum Usług Społecznych
	Program osłonowy „Pomoc Gminy Miasta Tarnowa w zakresie dożywiania na lata 2019 – 2023”	Liczba osób objętych programem	Centrum Usług Społecznych
		Liczba wydanych posiłków	Centrum Usług Społecznych
		Liczba świadczeń pieniężnych na zakup żywności	Centrum Usług Społecznych
Programy lokalne w tym programy pomocy społecznej, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka			
Cel strategiczny 2 Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki, w tym w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej	Program „Karta Tarnowskiej Rodziny”	Liczba rodzin, które przystąpiły do Programu	Centrum Usług Społecznych
		Liczba osób, które skorzystały z ulg w ramach Programu	Centrum Usług Społecznych
	Program Wspierania Rodziny dla Miasta Tarnowa na lata 2019 - 2021	Liczba miejsc/dzieci w żłobkach publicznych i niepublicznych, placówkach wsparcia dziennego	Centrum Usług Społecznych
		Liczba zrealizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka	Centrum Usług Społecznych
		Wysokość środków z budżetu Gminy Miasta Tarnowa przeznaczonych na realizację zadań	Centrum Usług Społecznych

		publicznych na rzecz rodziny i dziecka	
	Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Tarnowa na lata 2021 - 2023	Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych, Centrum Usług Społecznych
		Liczba udzielonych porad i konsultacji	Centrum Usług Społecznych
		Liczba zorganizowanych szkoleń, grup wsparcia, warsztatów dla rodzin zastępczych	Centrum Usług Społecznych
Programy lokalne w tym programy pomocy społecznej wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka			
Cel strategiczny 3 Rozbudowa systemu wsparcia długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta	Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Tarnowie na lata 2021 - 2025	Liczba imprez, spotkań, programów realizowanych przy współpracy organizacji pozarządowych w zakresie pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce	Jednostki organizacyjne Gminy Miasta Tarnowa
		Liczba osób niepełnosprawnych objęta finansowymi formami wsparcia mającymi na celu aktywizację zawodową	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie
		Liczba zadań i programów prozdrowotnych, adresowanych do osób niepełnosprawnych,	Jednostki organizacyjne Gminy Miasta Tarnowa

		realizowanych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.	
	Program „Karta Tarnowskiego Seniora”	Liczba wydanych Kart Tarnowskiego Seniora	Centrum Usług Społecznych
		Liczba podmiotów będących partnerami programu Karta Tarnowskiego Seniora	Centrum Usług Społecznych
Programy lokalne w tym programy pomocy społecznej, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka			
Cel strategiczny 4 Rozwój warunków sprzyjających aktywności mieszkańców miasta do uczestnictwa w sporcie i rekreacji	Uchwała NRVII/65/2011 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Miasta Tarnowa	Liczba uczestników zadania pn. Upowszechnianie sportu wśród niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa oraz organizacja zajęć pływania dla niepełnosprawnych ruchowo dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 15 lat	Urząd Miasta Tarnowa, Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Pałac Młodzieży, szkoły publiczne oraz organizacje pozarządowe
		Liczba uczniów biorących udział w programach zimowego i wakacyjnego wypoczynku organizowanego na terenie Tarnowa	Urząd Miasta Tarnowa, Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Pałac Młodzieży oraz organizacje pozarządowe
		Liczba mieszkańców miasta biorących czynny udział w amatorskich sportowych i rekreacyjnych imprezach	Urząd Miasta Tarnowa, Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Pałac Młodzieży, szkoły publiczne oraz organizacje pozarządowe

		organizowanych na terenie Tarnowa	
Programy branżowe interesariuszy mających wpływ na opracowanie i wdrażanie Strategii w tym, programy których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka			
Cel strategiczny 5 Rozbudowa oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta ze szczególnym uwzględnieniem tarnowskich rodzin	Program branżowy - Osiedle Cooltura	Liczba wydarzeń	Miejska Biblioteka Publiczna, Urząd Miasta Tarnowa
	Program branżowy – Stypendia artystyczne	Liczba udzielonych stypendiów	Urząd Miasta Tarnowa
	Program branżowy - Książka na telefon	Liczba wypożyczeń	Miejska Biblioteka Publiczna
	Program branżowy - Edukacja kulturalna	Liczba zajęć	Miejskie Instytucje Kultury, Urząd Miasta Tarnowa
Programy lokalne w tym programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka			
Cel strategiczny 6 Rozbudowa systemu bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, w tym w szczególności przemocy	Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego dla miasta Tarnowa na lata 2017-2022	Czas reakcji na zgłoszenie/wezwanie	Urząd Miasta Tarnowa
		Liczba kamer systemu monitoringu miejskiego oraz kamer w autobusach miejskich	Urząd Miasta Tarnowa
		Liczba przestępstw i wykroczeń	Urząd Miasta Tarnowa
	Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Tarnowa na 2021 rok	Liczba osób objęta programami profilaktycznymi	Centrum Usług Społecznych
		Liczba osób objęta specjalistycznym wsparciem psychologicznym, terapeutycznym i prawnym	Centrum Usług Społecznych
		Liczba działań (kampanii, szkoleń)	Centrum Usług Społecznych

	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Tarnowa na 2021rok	Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Centrum Usług Społecznych - Zespół Interdyscyplinarny
		Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie karty”	Centrum Usług Społecznych - Zespół Interdyscyplinarny
		Liczba realizowanych programów/ warsztatów profilaktycznych, których celem jest promowanie prawidłowych metod wychowawczych, w tym w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie	Centrum Usług Społecznych, Placówki oświatowe /organizacje pozarządowe
Programy lokalne w tym programy, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka			
Cel strategiczny 7 Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego	Program współpracy Gminy Miasta Tarnowa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 rok	Liczba organizacji działających na terenie Tarnowa - fundacje, stowarzyszenia, organizacje kultury fizycznej	Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Urzędzie Miasta Tarnowa
		Liczba podpisanych umów w trybie konkursowym na realizację zadań przez organizacje pozarządowe - dotyczy także umów wieloletnich	
		Liczba podpisanych umów w trybie pozakonkursowym	

		na realizację zadań przez organizacje pozarządowe	
	Wieloletni program współpracy Gminy Miasta Tarnowa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021-2025	Liczba umów zawartych na okres dłuższy niż jeden rok realizowanych w danym roku	
		Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne o charakterze wieloletnim	

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów otrzymanych od koordynatorów

12. WSKAŹNIKI REALIZACJI STRATEGII

Wskaźniki są narzędziem niezbędnym do weryfikacji efektywności i celowości realizacji poszczególnych działań strategicznych w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Pozwalają zmierzyć postęp w realizacji celów poszczególnych programów działań oraz stwierdzić czy działania podejmowane dla realizacji poszczególnych celów są skuteczne i czy przynoszą planowane efekty.

Właściwe oszacowanie wartości wskaźników, a w szczególności wskaźników rezultatu jest z zadaniem skomplikowanym. Trudno jest, bowiem przewidzieć na etapie przygotowywania projektu, jaka będzie sytuacja za kilka lat. Ponadto realizator nie zawsze ma wpływ na stopień osiągnięcia wskaźnika. Ma to przeważnie miejsce we wskaźnikach mierzących liczbę uczestników programu. W przypadku tego rodzaju wskaźników decydujące znaczenie ma postawa realizatora, który powinien wykazać, że zrobił wszystko co w jego mocy, aby osiągnąć zakładaną wartość wskaźnika.

W procesie budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, określone zostały wskaźniki ogólne, wskaźniki realizacji celów strategicznych oraz biorąc pod uwagę programową formę Strategii, wskaźniki realizacji zadań/działań w nich zapisanych.

Corocznemu monitoringowi poddawane będą wskaźniki ogólne dostępne i mierzalne - wybrane zgodnie z definicją zawartą w formularzu Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Tarnowa, z podziałem na obszary tematyczne wyodrębnione w analizie wybranych zagadnień tarnowskiego systemu pomocy i wsparcia zawartej w załączniku nr 1 „Diagnoza demograficzno - społeczna Tarnowa”.

Tabela nr 6 Wskaźniki ogólne wybrane dla obszarów problemowych

Wskaźnik	Rok	
	2020 Wartość osiągnięta	2021 Wartość oczekiwana
Liczba mieszkańców miasta	105.413	105.935
Pomoc społeczna		
Liczba osób i rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	5.090	4.908
Liczba osób w tych rodzinach	4.325	4.139
Ochrona zdrowia		
Liczba funkcjonujących podmiotów wykonujących działalność leczniczą publicznych i niepublicznych	76	93
Liczba aptek funkcjonujących w mieście	62	62
Edukacja		
Liczba szkół i placówek oświatowych publicznych i niepublicznych	Publicznych 65 Niepublicznych 72	Publicznych 64 Niepublicznych 63
Liczba uczniów uczących się w tych placówkach	Publiczne 21.880 Niepubliczne 4.873	Publiczne 21.000 Niepubliczne 5.236
Sport i rekreacja		
Liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych w mieście	98	100
Kultura		
Liczba Miejskich Instytucji Kultury	4	4
Liczba udzielonych stypendiów artystycznych	12	7
Bezpieczeństwo publiczne i przeciwdziałanie przemocy oraz zjawiskom patologii społecznej		
Liczba podmiotów zapewniających bezpieczeństwo publiczne mieszkańcom	8	8
Liczba jednostek działających w obszarze przeciwdziałania przemocy i zapewniających wsparcie osobom uzależnionym	4	4
Zatrudnienie		
Stopa bezrobocia rejestrowanego	5,3 %	4,0 %
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym	2.963	2.200

Urządzie Pracy wg. stanu na koniec roku		
---	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych zostaną wykorzystane również wskaźniki monitoringowe sformułowane w każdym programie ujętym w części programowej kluczowe dla rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Wskaźniki występujące w poszczególnych programach konstruowanych zgodnie z metodyką działania społecznego to w szczególności:

- liczba osób, uczestników programu, korzystających z pomocy,
- liczba złożonych wniosków,
- ilość spotkań w ramach programu,
- ilość konsultacji/porad,
- ilość zawartych umów/porozumień,
- liczba szkoleń/spotkań/zajęć,
- liczba przeszkolonych osób,
- liczba przekwalifikowanych lokali,
- liczba placówek biorących udział w projekcie itp.

Przygotowany wykaz nie wyczerpuje wszystkich wskaźników, jakie mogą być zastosowane w procesie monitorowania realizacji Strategii. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji i organizacji realizujących Strategię i współdziałających w jej realizacji. W przypadku części danych może zaistnieć potrzeba przeprowadzenia badań ankietowych wśród mieszkańców miasta.

Tabela nr 7 Wskaźniki realizacji celów strategicznych

Wskaźnik	Wartość wyjściowa w 2020 r.	Źródło danych
Cel strategiczny 1		
Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia		
Liczba osób i rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	5.090 liczba osób/ 2.674 liczba rodzin	Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach
Liczba rodzin zastępczych	83	Sprawozdanie z działalności

		Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie oraz z realizacji Programu Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej dla Miasta Tarnowa na lata 2018-2020 za rok 2020
Liczba bezrobotnych mieszkańców miasta	2.963	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie
Cel strategiczny 2		
Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki, w tym w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej		
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	76 rodzin (w tym 71 rodzin na wnioski pracownika socjalnego, a 5 na wnioski rodziny z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie oraz z realizacji Programu Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej dla Miasta Tarnowa na lata 2018-2020 za rok 2020
Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych	120	Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie oraz z realizacji Programu Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej dla Miasta Tarnowa na lata 2018-2020 za rok 2020
Liczba dzieci i młodzieży przebywających w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej	78	Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tarnowie oraz z realizacji Programu Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej dla Miasta Tarnowa na lata 2018-2020 za rok 2020

Cel strategiczny 3		
Rozbudowa systemu wsparcia długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta		
Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	487	Sprawozdanie NGO z zadań publicznych
Liczba osób przebywających w placówkach opieki całodobowej w tym Zakładach Opiekuńczo - Lecznicznych, Hospicjach	147	Mapa potrzeb zdrowotnych (https://basiw.mz.gov.pl)
Liczba osób objętych wsparciem w ramach środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia	130	Sprawozdanie NGO z zadań publicznych
Cel strategiczny 4		
Rozwój warunków sprzyjających aktywności mieszkańców miasta do uczestnictwa w sporcie i rekreacji		
Liczba uczniów biorących udział w programach feryjnego i wakacyjnego wypoczynku	25.000 uczestników /1 rok	Sprawozdania częściowe jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa i organizacji pozarządowych oraz zbiorowe Wydziału Sportu Urzędu Miasta Tarnowa
Liczba mieszkańców miasta korzystająca z miejskich obiektów sportowych	400.000 osób / 1 rok	Sprawozdania Tarnowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Pałacu Młodzieży i szkół publicznych
Liczba mieszkańców miasta biorących czynny udział w amatorskich sportowych i rekreacyjnych imprezach i zajęciach współorganizowanych przez jednostki organizacyjne Gminy Miasta Tarnowa oraz organizacje pozarządowe	12.000 osób	Sprawozdania częściowe jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Tarnowa i organizacji pozarządowych oraz zbiorowe Wydziału Sportu Urzędu Miasta Tarnowa

Cel strategiczny 5		
Rozbudowa oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta ze szczególnym uwzględnieniem tarnowskich rodzin		
Liczba osób objętych działaniami na rzecz integracji międzypokoleniowej	30.000	Miejskie Instytucje Kultury, Urząd Miasta Tarnowa,
Liczba projektów z zakresu kultury skierowana do seniorów	200	Miejskie Instytucje Kultury, Urząd Miasta Tarnowa
Liczba wydarzeń promujących twórczość artystyczną osób niepełnosprawnych i umożliwiających im uczestnictwo również, jako twórcom	15	Miejskie Instytucje Kultury, NGO, Urząd Miasta Tarnowa,
Liczba zajęć mających na celu rozwój zainteresowań i aktywności twórczej szczególnie dla dzieci i młodzieży	160	Miejskie Instytucje Kultury, NGO, Urząd Miasta Tarnowa
Liczba zadań realizowanych na tarnowskich osiedlach	20	Miejskie Instytucje Kultury, Urząd Miasta Tarnowa
Cel strategiczny 6		
Rozbudowa systemu bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, w tym w szczególności przemocy		
Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w warunkach wolnościowych i jednostkach penitencjarnych.	62	Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Zespół interdyscyplinarny, Tarnowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej
Liczba programów profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie	0*	Centrum Usług Społecznych
Liczba osób uczestniczących w programach profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie	0*	Centrum Usług Społecznych

Cel strategiczny 7		
Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego		
Liczba informacji zamieszczonych w Serwisie dla organizacji pozarządowych na stronie tarnow.pl	44	Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Urzędzie Miasta Tarnowa
Liczba informacji przesłanych do tarnowskich organizacji pozarządowych zamieszczonych w bazie mailingowej	59	
Liczba przedsięwzięć prowadzonych przez organizacje, objętych przez Prezydenta Miasta Tarnowa honorowym patronatem	21	
Liczba nowych organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Tarnowie	16	
Liczba organizacji pozarządowych wpisanych do bazy organizacji zamieszczonej na stronie tarnow.pl	178	
Liczba spotkań zorganizowanych dla organizacji pozarządowych	1	

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów otrzymanych od koordynatorów

*W 2020 r. nie realizowano programów profilaktycznych w związku z wprowadzonym na terenie naszego kraju stanem epidemii spowodowanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 i obowiązującymi ograniczeniami epidemicznymi.

Jeżeli chodzi o wskaźniki realizacji działań strategicznych są spójne z zapisanymi we wdrażanych: programach lokalnych z zakresu polityki społecznej ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka; programach wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka; programach branżowych Miejskich Instytucji Kultury.

13. BUDŻET I RAMY FINANSOWE ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Budżet jest ważnym narzędziem motywacyjnym wykorzystywanym w procesie zarządzania Strategią. Jest to plan finansowy, który stanowi zestawienie kosztów podejmowanych działań i potencjalnych przychodów (efektów) ich realizacji. Rolą budżetu jest powiązanie wielkości poniesionych nakładów, potencjalnych źródeł finansowania z pomiarem ich efektów. Opracowanie budżetu pozwala na urealnienie realizacji Strategii.

Z kolei ramy finansowe stanowią określenie ogólnej sumy, jaką chcemy wydać na realizację Strategii. Żeby ustalić ramy finansowe trzeba najpierw napisać budżet. Ramy finansowe to też wiedza o korzyściach, jakie będziemy mogli uzyskać realizując konkretne działania strategiczne.

Środki finansowe przeznaczone na realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, będą ujmowane w uchwale budżetowej Gminy Miasta Tarnowa na każdy kolejny rok jej realizacji oraz w wieloletniej prognozie finansowej.

Głównymi planowanymi źródłami finansowania zapisów dokumentu strategicznego będą środki pochodzące z:

- budżetu Gminy Miasta Tarnowa,
- środków własnych realizatorów poszczególnych programów, w tym również organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego (wkład finansowy, rzeczowy i osobowy),
- środków zewnętrznych, tj. wszystkich pozostałych środków nie pochodzących z budżetu Gminy Miasta Tarnowa, ani nie będących środkami własnymi realizatorów programów, czyli np. pochodzących z budżetu państwa, funduszy celowych (PFRON, Fundusz Pracy), od sponsorów prywatnych itp.

Tabela nr 8 Szczegółowe ramy finansowe realizacji kierunków działań zapisanych w celach strategicznych z uwzględnieniem źródeł finansowania

Cel strategiczny 1					
Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia					
Kierunek działań	Rok	Budżet Gminy Miasta Tarnowa	Środki własne realizatora zadania	Środki zewnętrzne	Razem
<u>Kierunek nr 1</u> Realizacja lub współudział w realizacji przedsięwzięć zmierzających do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji	2021	2.672.343,02	-	4.088 297,25	6.760.640,27
	2022	3.048.756,00	-	4.026 884,00	7.075.640,00
	2023	3.050.000,00	-	4.300 000,00	7.350.000,00
	2024	3.050.000,00	-	4.300.000,00	7.350.000,00
	2025	3.050.000,00	-	4.300.000,00	7.350.000,00
	2026	3.050.000,00	-	4.300.000,00	7.350.000,00

życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości	2027	3.050.000,00	-	4.300.000,00	7.350.000,00
	2028	3.050.000,00	-	4.300.000,00	7.350.000,00
	2029	3.050.000,00	-	4.300.000,00	7.350.000,00
	2030	3.050.000,00	-	4.300.000,00	7.350.000,00
Razem 2021-2030		30.121.099,02	-	42.515.181,25	72.636.280,27
<u>Kierunek nr 2</u> Rozbudowa systemu wsparcia na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy mieszkańców miasta oraz lokalnych pracodawców	2021	313.645,00	-	5.000.000,00	313.645,00
	2022	942.290,00	-	5.000.000,00	5.942.290,00
	2023	950.000,00	-	5.000.000,00	5.950.000,00
	2024	950.000,00	-	5.000.000,00	5.950.000,00
	2025	950.000,00	-	5.000.000,00	5.950.000,00
	2026	950.000,00	-	5.000.000,00	5.950.000,00
	2027	950.000,00	-	5.000.000,00	5.950.000,00
	2028	950.000,00	-	5.000.000,00	5.950.000,00
	2029	950.000,00	-	5.000.000,00	5.950.000,00
	2030	950.000,00	-	5.000.000,00	5.950.000,00
Razem 2021-2030		8.855.935,00	-	50.000.000,00	53.855.935,00
<u>Kierunek nr 3</u> Diagnozowanie, monitorowanie i wdrażanie procedur zmierzających do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, w tym dla osób z grup szczególnego ryzyka	2021	471.645,00	-	-	471.645,00
	2022	445.220,00	-	-	445.220,00
	2023	450.000,00	-	-	450.000,00
	2024	450.000,00	-	-	450.000,00
	2025	450.000,00	-	-	450.000,00
	2026	450.000,00	-	-	450.000,00
	2027	450.000,00	-	-	450.000,00
	2028	450.000,00	-	-	450.000,00
	2029	450.000,00	-	-	450.000,00
	2030	450.000,00	-	-	450.000,00
Razem 2021-2030		4.516.865,00	-	-	4.516.865,00
<u>Kierunek nr 4</u>	2021	1.213.928,35	-	-	1.213.928,35

Rozwijanie i udoskonalanie systemu wsparcia tarnowskich rodzin zastępczych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej	2022	1.260.220,00	-	-	1.260.220,00
	2023	1.230.000,00	-	-	1.230.000,00
	2024	1.230.000,00	-	-	1.230.000,00
	2025	1.230.000,00	-	-	1.230.000,00
	2026	1.230.000,00	-	-	1.230.000,00
	2027	1.230.000,00	-	-	1.230.000,00
	2028	1.230.000,00	-	-	1.230.000,00
	2029	1.230.000,00	-	-	1.230.000,00
	2030	1.230.000,00	-	-	1.230.000,00
Razem 2021-2030		12.314.148,35	-	-	12.314.148,35
<u>Kierunek nr 5</u> Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością	2021	941.346,00	-	45.750,00	987.096,00
	2022	941.348,00	-	92.713,00	1.034.061,00
	2023	941.500,00	-	92.800,00	1.034.300,00
	2024	941.500,00	-	92.800,00	1.034.300,00
	2025	941.500,00	-	92.800,00	1.034.300,00
	2026	941.500,00	-	92.800,00	1.034.300,00
	2027	942.000,00	-	92.800,00	1.034.800,00
	2028	942.000,00	-	92.800,00	1.034.800,00
	2029	942.000,00	-	92.800,00	1.034.800,00
	2030	942.000,00	-	92.800,00	1.034.800,00
Razem 2021-2030		9.416.694,00	-	880.863,00	10.297.557,00
Cel strategiczny 2					
Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki, w tym w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej					
<u>Kierunek nr 1</u> Zintegrowanie działań wzmacniających tarnowskie rodziny, w szczególności	2021	2.660.124,35	-	-	3.196.894,85
	2022	2.761.000,00	-	462.513,00	2.137.513,00
	2023	2.762.000,00	-	462.513,00	3.224.513,00
	2024	2.762.000,00	-	463.000,00	3.225.000,00

rodziny wychowujące małoletnie dzieci. Promowanie prawidłowego modelu rodziny	2025	2.762.000,00	-	463.000,00	3.225.000,00
	2026	2.762.000,00	-	463.000,00	3.225.000,00
	2027	2.762.000,00	-	463.000,00	3.225.000,00
	2028	2.762.000,00	-	463.000,00	3.225.000,00
	2029	2.762.000,00	-	463.000,00	3.225.000,00
	2030	2.762.000,00	-	463.000,00	3.225.000,00
Razem 2021-2030		27.517.124,35	-	4.166.026,00	31.683.150,35
<u>Kierunek nr 2</u> Wspomaganie dzieci i młodzieży we wszechstronnym rozwoju i kształceniu, wyrównywanie szans edukacyjnych	2021	2.207.200,00	-	-	707.200,00
	2022	754.800,00	-	-	754.800,00
	2023	755.000,00	-	-	755.000,00
	2024	755.000,00	-	-	755.000,00
	2025	755.000,00	-	-	755.000,00
	2026	755.000,00	-	-	755.000,00
	2027	755.000,00	-	-	755.000,00
	2028	755.000,00	-	-	755.000,00
	2029	755.000,00	-	-	755.000,00
	2030	755.000,00	-	-	755.000,00
Razem 2021-2030		9.002.000,00	-	-	9.002.000,00
<u>Kierunek nr 3</u> Poszerzenie dostępności wsparcia specjalistycznego (psychologiczno- pedagogicznego i profilaktyczno- terapeutycznego) na rzecz dzieci i młodzieży, w tym z rodzin dysfunkcyjnych	2021	1.707.200,00	-	-	1.707.200,00
	2022	1.754.800,00	-	-	1.754.800,00
	2023	1.755.000,00	-	-	1.755.000,00
	2024	1.755.000,00	-	-	1.755.000,00
	2025	1.755.000,00	-	-	1.755.000,00
	2026	1.755.000,00	-	-	1.755.000,00
	2027	1.755.000,00	-	-	1.755.000,00
	2028	1.755.000,00	-	-	1.755.000,00
	2029	1.755.000,00	-	-	1.755.000,00
	2030	1.755.000,00	-	-	1.755.000,00

Razem 2021-2030		133.527.558,9	-	9.320.116,96	230.847.675,86
<u>Kierunek nr 4</u> Zintensyfikowanie działań na rzecz dzieci i młodzieży, w tym z rodzin dotkniętych bezradnością opiekuńczo - wychowawczą, w zakresie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego	2021	1.457.200,00	-	-	1.457.200,00
	2022	1.454.800,00	-	-	1.454.800,00
	2023	1.455.000,00		-	1.455.000,00
	2024	1.455.000,00		-	1.455.000,00
	2025	1.455.000,00	-	-	1.455.000,00
	2026	1.455.000,00	-	-	1.455.000,00
	2027	1.455.000,00	-	-	1.455.000,00
	2028	1.455.000,00		-	1.455.000,00
	2029	1.455.000,00	-	-	1.455.000,00
	2030	1.455.000,00	-	-	1.455.000,00
Razem 2021-2030		14.552.000,00	-	-	14.552.000,00
Cel strategiczny 3 Rozbudowa systemu wsparcia długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta					
<u>Kierunek nr 1</u> Promowanie i wdrażanie działań profilaktyczno - wspierających na rzecz długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta	2021	12.302.939,90	-	4.116.193,63	16.419.133,53
	2022	13.585.032,00	-	4.755.902,33	18.340.934,33
	2023	13.339.587,00	-	2.848.021,00	16.187.608,00
	2024	13.340.000,00	-	2.849.000,00	16.189.000,00
	2025	13.340.000,00	-	2.849.000,00	16.189.000,00
	2026	13.340.000,00	-	2.849.000,00	16.189.000,00
	2027	13.340.000,00	-	2.849.000,00	16.189.000,00
	2028	13.340.000,00	-	2.849.000,00	16.189.000,00
	2029	13.340.000,00		2.849.000,00	16.189.000,00
	2030	13.340.000,00	-	2.849.000,00	16.189.000,00
Razem 2021-2030		132.607.558,9	-	31.663.116,96	164.270.675,86
<u>Kierunek nr 2</u> Podnoszenie, jakości i dostępności usług medycznych w tym rehabilitacyjnych dla	2021	519.002,90		5.367.342,63	5.886.345,53
	2022	495.445,00	-	5.801.585,33	6.297.030,33
	2023	250.000,00	-	3.893.704,00	4.143.704,00

mieszkańców miasta, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych	2024	740.890,00	-	3.894.000,00	4.634.890,00
	2025	500.000,00	-	3.894.000,00	4.394.000,00
	2026	1.236.335,00	-	3.894.000,00	5.130.335,00
	2027	750.000,00	-	3.894.000,00	4.644.000,00
	2028	1.977.225,00	-	3.894.000,00	5.871.225,00
	2029	1.250.000,00	-	3.894.000,00	5.144.000,00
	2030	3.213.560,00		3.894.000,00	7.107.560,00
Razem 2021-2030		10.932.457,90	-	42.320.631,96	53.253.089,86
<u>Kierunek nr 3</u> Dostosowywanie i rozwój systemu usług opieki długoterminowej, świadczonych na rzecz osób długotrwale i przewlekle chorych	2021	12.302.939,90	-	10.616.193,63	22.919.133,53
	2022	13.585.032,00	-	11.255.902,33	24.840.934,33
	2023	13.339.587,00	-	9.348.021,00	22.687.608,00
	2024	13.400.000,00	-	9.350.000,00	22.750.000,00
	2025	13.400.000,00	-	9.350.000,00	22.750.000,00
	2026	13.500.000,00	-	9.400.000,00	22.900.000,00
	2027	13.500.000,00	-	9.500.000,00	23.000.000,00
	2028	13.500.000,00	-	9.500.000,00	23.000.000,00
	2029	13.500.000,00	-	9.500.000,00	23.000.000,00
	2030	13.500.000,00	-	9.500.000,00	23.000.000,00
Razem 2021-2030		159.415.530,8	-	119.192.212,92	278.607.743,72
<u>Kierunek nr 4</u> Rozwijanie aktywnych form uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym	2021	397.821,27	-	5.256.374,73	5.654.196,00
	2022	433.762,67	-	6.122.568,00	6.556.330,67
	2023	434.000,00	-	6.123.000,00	6.557.000,00
	2024	434.000,00	-	6.123.000,00	6.557.000,00
	2025	434.000,00	-	6.123.000,00	6.557.000,00
	2026	434.000,00	-	6.123.000,00	6.557.000,00
	2027	434.000,00	-	6.123.000,00	6.557.000,00
	2028	434.000,00	-	6.123.000,00	6.557.000,00
	2029	434.000,00	-	6.123.000,00	6.557.000,00

	2030	434.000,00	-	6.123.000,00	6.557.000,00
Razem 2021-2030		4.303.583,94	-	60.362.942,73	64.666.526,67
<u>Kierunek nr 5</u> Ograniczanie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa niepełnosprawnych mieszkańców miasta	2021	647.821,27		11.256.374,73	11.904.196,00
	2022	683.762,67	-	12.122.568,00	12.806.330,67
	2023	684.000,00	-	12.123.000,00	12.807.000,00
	2024	684.000,00	-	12.123.000,00	12.807.000,00
	2025	684.000,00	-	12.123.000,00	12.807.000,00
	2026	684.000,00	-	12.123.000,00	12.807.000,00
	2027	684.000,00	-	12.123.000,00	12.807.000,00
	2028	684.000,00	-	12.123.000,00	12.807.000,00
	2029	684.000,00	-	12.123.000,00	12.807.000,00
	2030	684.000,00	-	12.123.000,00	12.807.000,00
Razem 2021-2030		6.803.583,94	-	120.362.942,73	127.166.526,67
<u>Kierunek nr 6</u> Dobre praktyki na rzecz osób długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych, starszych, ich rodzin i przyjaciół	2021	619.002,90		4.367.342,00	4.986.344,90
	2022	545.445,00	-	4.258.860,08	4.804.305,08
	2023	300.000,00	-	2.350.978,75	2.650.978,75
	2024	300.000,00	-	2.351.000,00	2.651.000,00
	2025	300.000,00	-	2.351.000,00	2.651.000,00
	2026	300.000,00	-	2.351.000,00	2.651.000,00
	2027	300.000,00	-	2.351.000,00	2.651.000,00
	2028	300.000,00	-	2.351.000,00	2.651.000,00
	2029	300.000,00	-	2.351.000,00	2.651.000,00
	2030	300.000,00	-	2.351.000,00	2.651.000,00
Razem 2021-2030		3.564.447,90	-	27.434.180,83	30.998.628,73
Cel strategiczny 4					
Rozwój warunków sprzyjających aktywności mieszkańców miasta do uczestnictwa w sporcie i rekreacji					
<u>Kierunek nr 1</u> Aktywizacja i integracja sportowa	2021	98.000,00	30.000,00	20.000,00	148.000,00
	2022	105.000,00	30.000,00	20.000,00	155.000,00

mieszkańców Tarnowa	2023	11.000,00	30.000,00	25.000,00	165.000,00
	2024	115.000,00	35.000,00	25.000,00	175.000,00
	2025	120.000,00	35.000,00	25.000,00	180.000,00
	2026	125.000,00	35.000,00	30.000,00	190.000,00
	2027	130.000,00	40.000,00	30.000,00	200.000,00
	2028	135.000,00	40.000,00	30.000,00	205.000,00
	2029	140.000,00	45.000,00	35.000,00	220.000,00
	2030	145.000,00	45.000,00	35.000,00	225.000,00
Razem 2021-2030		1.223.000,00	365.000,00	275.000,00	1.863.000,00
<u>Kierunek nr 2</u> Organizacja bezpiecznych i atrakcyjnych impresz sportowo – rekreacyjnych	2021	200.000,00	50.000,00	20.000,00	270.000,00
	2022	200.000,00	50.000,00	20.000,00	270.000,00
	2023	200.000,00	50.000,00	25.000,00	275.000,00
	2024	220.000,00	55.000,00	25.000,00	300.000,00
	2025	220.000,00	55.000,00	25.000,00	300.000,00
	2026	220.000,00	55.000,00	30.000,00	305.000,00
	2027	225.000,00	60.000,00	30.000,00	315.000,00
	2028	225.000,00	60.000,00	30.000,00	315.000,00
	2029	230.000,00	60.000,00	35.000,00	325.000,00
	2030	230.000,00	65.000,00	35.000,00	33.000,00
Razem 2021-2030		2.170.000,00	560.000,00	275.000,00	3.005.000,00
Cel strategiczny 5					
Rozbudowa oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta ze szczególnym uwzględnieniem tarnowskich rodzin					
<u>Kierunek nr 1</u> Rozwój działań na rzecz integracji międzypokoleniowej	2021	-	-	-	-
	2022	40.000,00	10.000,00	-	50.000,00
	2023	40.000,00	10.000,00	10.000,00	60.000,00
	2024	50.000,00	15.000,00	10.000,00	75.000,00
	2025	60.000,00	15.000,00	20.000,00	95.000,00
	2026	60.000,00	15.000,00	20.000,00	95.000,00

	2027	70.000,00	15.000,00	25.000,00	110.000,00
	2028	70.000,00	20.000,00	25.000,00	115.000,00
	2029	90.000,00	20.000,00	30.000,00	14.000,00
	2030	90.000,00	25.000,00	30.000,00	145.000,00
Razem 2021-2030		570.000,00	145.000,00	170.000,00	885.000,00
<u>Kierunek nr 2</u> Organizacja i wspieranie wydarzeń integrujących społecznie i ukazujących znaczenie i wartość osób niepełnosprawnych	2021	-	-	-	-
	2022	40.000,00	10.000,00	-	50.000,00
	2023	40.000,00	10.000,00	10.000,00	60.000,00
	2024	50.000,00	10.000,00	10.000,00	70.000,00
	2025	60.000,00	15000,00	15.000,00	90.000,00
	2026	60.000,00	15.000,00	15.000,00	90.000,00
	2027	70.000,00	15.000,00	20.000,00	105.000,00
	2028	70000,00	20.000,00	20.000,00	110.000,00
	2029	90.000,00	20.000,00	25.000,00	135.000,00
	2030	90.000,00	25.000,00	25000,00	140.000,00
Razem 2021-2030		570.000,00	140.000,00	140.000,00	850.000,00
<u>Kierunek nr 3</u> Zapewnienie całorocznej oferty kulturalnej dla mieszkańców	2021	-	-	-	-
	2022	600.000,00	200.000,00	100.000,00	900.000,00
	2023	600.000,00	200000,00	100.000,00	900.000,00
	2024	650.000,00	350.000,00	100.000,00	1.100.000,00
	2025	650.000,00	550.000,00	100.000,00	1.300.000,00
	2026	700.000,00	550.000,00	150.000,00	1.400.000,00
	2027	720.000,00	550.000,00	170.000,00	1.440.000,00
	2028	75. 000,00	550.000,00	200.000,00	1.500.000,00
	2029	800.000,00	600.000,00	200.000,00	1.600.000,00
	2030	900.000,00	600.000,00	300.000,00	1.800.000,00
Razem 2021-2030		6.370.000,00	4.150.000,00	1.420.000,00	11.940.000,00

<u>Kierunek nr 4</u> Wspieranie amatorskich działań kulturalnych/ twórczych szczególnie dzieci i młodzieży	2021	-	-	-	-
	2022	40.000,00	15.000,00	-	55.000,00
	2023	135.000,00	35.000,00	-	170.000,00
	2024	140.000,00	40.000,00	-	180.000,00
	2025	140.000,00	40.000	-	180.000,00
	2026	150.000,00	50.000,00	-	200.000,00
	2027	250.000,00	50.000,00	-	300.000,00
	2028	250.000,00	50.000,00	-	300.000,00
	2029	260.000,00	55.000,00	-	315.000,00
	2030	280.000,00	55.000,00	-	335000,00
Razem 2021-2030		1.645.000,00	390.000,00	-	2.035.000,00
<u>Kierunek nr 5</u> Odbudowa więzi sąsiedzkich i przywracanie funkcji kultury na osiedlach	2021	-	-	-	-
	2022	20.000,00	10.000,00	-	30.000,00
	2023	25.000,00	10.000,00	-	35.000,00
	2024	35.000,00	10.000,00	-	45.000,00
	2025	35.000,00	20.000,00	-	55.000,00
	2026	45.000,00	20.000,00	-	65.000,00
	2027	45.000,00	25.000,00	-	70.000,00
	2028	50.000,00	25.000,00	-	75.000,00
	2029	60.000,00	25.000,00	-	85.000,00
	2030	60.000,00	25000,00	-	85.000,00
Razem 2021-2030		375.000,00	170.000,00	-	545.000,00
Cel strategiczny 6 Rozbudowa systemu bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznej, w tym w szczególności przemocy					
<u>Kierunek nr 1</u> Monitorowanie, reagowanie oraz eliminowanie zagrożeń	2021	100.000,00	-	-	100.000,00
	2022	100.000,00	-	-	100.000,00
	2023	100.000,00	-	-	100.000,00

bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na terenie miasta Tarnowa	2024	100.000,00	-	-	100.000,00
	2025	100.000,00	-	-	100.000,00
	2026	100.000,00	-	-	100.000,00
	2027	100.000,00	-	-	100.000,00
	2028	100.000,00	-	-	100.000,00
	2029	100.000,00	-	-	100.000,00
	2030	100.000,00	-	-	100.000,00
Razem 2021-2030		1.000.000,00	-	-	1.000.000,00
<u>Kierunek nr 2</u> Zintensyfikowanie działań promujących aktywne postawy wśród zagrożonych utrata bezpieczeństwa	2021	170.000,00	-	-	170.000,00
	2022	160.000,00	-	-	160.000,00
	2023	160.000,00	-	-	160.000,00
	2024	160.000,00	-	-	160.000,00
	2025	160.000,00	-	-	160.000,00
	2026	160.000,00	-	-	160.000,00
	2027	160.000,00	-	-	160.000,00
	2028	160.000,00	-	-	160.000,00
	2029	160.000,00	-	-	160.000,00
	2030	160.000,00	-	-	160.000,00
Razem 2021-2030		1.610.000,00	-	-	1.610.000,00
<u>Kierunek nr 3</u> Zwiększenie efektywności i skuteczności działań prewencyjnych i interwencyjnych w zakresie ograniczenia przestępczości i wykroczeń uciążliwych dla mieszkańców	2021	200.000,00	200,00	-	200.200,00
	2022	200.000,00	200,00	-	200.200,00
	2023	200.000,00	-	-	200.000,00
	2024	200.000,00	-	-	200.000,00
	2025	200.000,00	-	-	200.000,00
	2026	200.000,00	-	-	200.000,00
	2027	200.000,00	-	-	200.000,00
	2028	200.000,00	-	-	200.000,00
	2029	200.000,00	-	-	200.000,00

	2030	200.000,00	-	-	200.000,00
Razem 2021-2030		2.000.000,00	400,00	-	2.000.400,00
<u>Kierunek nr 4</u> Zwiększenie dostępności poradnictwa prawnego i wsparcia specjalistycznego, kontynuacja w mieście poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy	2021	435.601,95	-	-	435.601,95
	2022	445.890,00	-	-	445.890,00
	2023	446.000,00	-	-	446.000,00
	2024	446.000,00	-	-	446.000,00
	2025	446.000,00	-	-	446.000,00
	2026	446.000,00	-	-	446.000,00
	2027	446.000,00	-	-	446.000,00
	2028	446.000,00	-	-	446.000,00
	2029	446.000,00	-	-	446.000,00
	2030	446.000,00	-	-	446.000,00
Razem 2021-2030		4.449.491,95	-	-	4.449.491,95
<u>Kierunek nr 5</u> Zintensyfikowanie w mieście działalności profilaktycznej, edukacyjnej i interwencyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy i innych patologii społecznych	2021	1.435.777,60	200,00	-	17.301.731,20
	2022	1.435.777,60	200,00	-	1.435.977,60
	2023	1.436.000,00	-	-	1.436.000,00
	2024	1.436.000,00	-	-	1.436.000,00
	2025	1.436.000,00	-	-	1.436.000,00
	2026	1.436.000,00	-	-	1.436.000,00
	2027	1.436.000,00	-	-	1.436.000,00
	2028	1.436.000,00	-	-	1.436.000,00
	2029	1.436.000,00	-	-	1.436.000,00
	2030	1.436.000,00	-	-	1.436.000,00
Razem 2021-2030		14.359.555,20	400,00	-	30.225.708,80
Cel strategiczny 7 Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego					
<u>Kierunek nr 1</u>	2021	50.000,00	-	-	50.000,00

Promowanie działalności oraz tworzenie warunków do rozwoju tarnowskich organizacji pozarządowych	2022	50.000,00	-	-	50.000,00
	2023	50.000,00	-	-	50.000,00
	2024	60.000,00	-	-	60.000,00
	2025	60.000,00	-	-	60.000,00
	2026	70.000,00	-	-	70.000,00
	2027	70.000,00	-	-	70.000,00
	2028	80.000,00	-	-	80.000,00
	2029	90.000,00	-	-	90.000,00
	2030	100.000,00	-	-	100.000,00
Razem 2021-2030		680.000,00	-	-	680.000,00
<u>Kierunek nr 2</u> Doskonalenie współpracy z sektorem pozarządowym oraz aktywizacja społeczności lokalnej do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych	2021	50.000,00	-	-	50.000,00
	2022	50.000,00	-	-	50.000,00
	2023	50.000,00	-	-	50.000,00
	2024	60.000,00	-	-	60.000,00
	2025	60.000,00	-	-	60.000,00
	2026	70.000,00	-	-	70.000,00
	2027	70.000,00	-	-	70.000,00
	2028	80.000,00	-	-	80.000,00
	2029	90.000,00	-	-	90.000,00
	2030	100.000,00	-	-	100.000,00
Razem 2021-2030		680.000,00	-	-	680.000,00

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 9 Zestawienie zbiorcze ram finansowych przewidywanych do realizacji celów strategicznych z uwzględnieniem źródeł finansowych

Cel strategiczny	Budżet Gminy Miasta Tarnowa	Środki własne realizatora zadania	Środki zewnętrzne	Razem
<u>Cel strategiczny 1</u> Wzmacnianie systemu zabezpieczenia społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, organizacji rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałania skutkom bezrobocia	65.224.714,37	-	93.396.044,25	153.620.785 62
<u>Cel strategiczny 2</u> Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im opieki w tym w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej	184.598.683,25	-	101.486.142,96	286.084.826,21
<u>Cel strategiczny 3</u> Rozbudowa systemu wsparcia długotrwale i przewlekle chorych, niepełnosprawnych i starszych mieszkańców miasta	317.627.163,38	-	401.336.028,13	718.963.191,51
<u>Cel strategiczny 4</u> Rozwój warunków sprzyjających aktywności mieszkańców miasta do uczestnictwa w sporcie i rekreacji	3.393.000,00	925000,00	550.000,00	4.868.000,00
<u>Cel strategiczny 5</u> Rozbudowa oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta ze szczególnym uwzględnieniem tarnowskich rodzin	9530.000,00	4995.000,00	1.730.000,00	16.255.000,00
<u>Cel strategiczny 6</u> Rozbudowa systemu bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej w tym w szczególności przemocy	23.419.047,15	800,00	-	39.285.600,75

<u>Cel strategiczny 7</u> Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego	1.360.000,00	-	-	1.360.000,00
Razem 2021-2030	605.152.635,15	5.920.800,00	598.49.215,34	1.220.437.404,09

Źródło: opracowanie własne

14. PROGNOZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Prognozowanie to zbiór naukowych metod przewidywania tego, w jaki sposób będą kształtowały się w przyszłości zjawiska/problemy społeczne.

Tworzenie długoterminowej prognozy złożonych procesów społecznych jest zadaniem niezwykle trudnym z uwagi na mnogość czynników, na których się opiera. Punktem wyjścia dla prognozy procesów społecznych w Tarnowie jest prognoza zmian demograficznych. Prognoza demograficzna GUS dla miasta Tarnowa do roku 2050, wskazuje na stały spadek liczby ludności. Spadek ten w podobnym stopniu będzie dotyczył kobiet i mężczyzn. Prognozuję się dalszy spadek przyrostu naturalnego jak i utrzymywanie się ujemnego salda migracyjnego. Zmianom ulegną także wskaźniki obciążenia demograficznego.

Zmiany demograficzne będą w istotny sposób wpływały na różnorodne procesy społeczne w mieście. Starzenie się społeczeństwa Tarnowa, będzie tworzyło wyzwania dla różnych obszarów polityki społecznej miasta. Pogarszające się wskaźniki obciążenia demograficznego będą miały istotne znaczenie dla kształtowania się polityki w dziedzinie zatrudnienia. Prognozowane zmniejszenie się liczby młodych mieszkańców miasta do siedemnastego roku życia będzie wyzwaniem dla polityki oświatowej. Zwiększenie grupy osób powyżej sześćdziesiątego i znaczne zwiększenie powyżej osiemdziesiątego roku życia, będzie miało wpływ na politykę w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Zmiana struktury demograficznej oddziaływać będzie także na cele i działania w pozostałych obszarach polityki społecznej, nie zawsze jednoznacznie wiązanych z problematyką zmian demograficznych. W coraz większym stopniu profilaktyka społeczna będzie musiała być adresowana do starszych grup ludności.

Podobnie w zakresie polityki kulturalnej oraz kultury fizycznej i sportu. Kulturalne i rekreacyjne funkcje realizowanych działań powinny uwzględniać demograficzne zmiany w mieście. Polityka kulturalna winna być nakierowana na przeciwdziałanie występującym tendencjom osłabiania uczestnictwa w kulturze wysokiej. Należy różnicować formy upowszechniania kultury do różnych kategorii wiekowych odbiorców. Ważnym adresatem takich działań będzie poszerzająca się grupa osób starszych. Także działania organizacji pozarządowych nie tylko powinny w coraz większym stopniu uwzględniać różnorodne potrzeby starszych mieszkańców miasta, lecz także angażować te osoby do aktywnego uczestnictwa w życiu organizacji (np. wolontariat osób starszych).

W obszarze polityki mieszkaniowej istotnym wyzwaniem będzie działanie systemu wsparcia, w tym dla zamiany mieszkań, umożliwiającym ekonomiczne utrzymywanie

mieszkań przez osoby starsze. Warto tworzyć system zamiany mieszkań, umożliwiając korzystanie z zasobów mieszkaniowych stosownie do możliwości finansowych najemcy. Konieczne będzie także dostosowywanie podaży mieszkań do realnych potrzeb.

Kluczowym obszarem polityki społecznej Tarnowa jest w tym kontekście polityka ludnościowa i rodzinna. Biorąc pod uwagę zewnętrzne uwarunkowania procesów demograficznych, działania w obrębie miasta mogą mieć jedynie ograniczony charakter. Jednak poprzez tworzenie warunków sprzyjających funkcjonowaniu rodzin wielodzietnych, rozbudowie infrastruktury i dobrej lokalizacji żłobków i przedszkoli oraz wsparcia rodziny można na te procesy korzystnie wpływać.

Należy oczekiwać dalszego pogłębiania się problemów w środowisku dzieci i młodzieży. Tendencja ta ma charakter społeczno-kulturowy. Pojawianie się nowych zagrożeń będzie wymagać realizacji w szkołach nowych programów profilaktycznych. Konieczne będzie dalsze poszerzenie dostępności młodych ludzi do specjalistycznej pomocy terapeutycznej.

Polityka w obszarze wybranych aspektów ochrony zdrowia przede wszystkim powinna odpowiadać na istotne zmiany demograficzne. Wiąże się z tym wzrost zapotrzebowania na specjalistyczną opiekę geriatryczną. Dotyczy to także opieki paliatywnej. Wzrastać będzie znaczenie wsparcia środowiskowego, a zmniejszać się będzie zakres wsparcia instytucjonalnego.

Zjawisko zaburzeń psychicznych zarówno wśród osób dorosłych jak i dzieci i młodzieży będzie podlegać dalszej tendencji wzrostowej.

U powszechnianie kultury fizycznej wśród osób starszych, sprzyjające utrzymywaniu ich sprawności fizycznej, będzie nowym wyzwaniem w tym obszarze polityki społecznej. Ważnym będzie dostosowanie infrastruktury instytucjonalnej i kadry do tych nowych wyzwań.

Polityka w zakresie bezpieczeństwa publicznego odpowiadać powinna na pojawiające się nowe zagrożenia. Z jednej strony związane z pojawianiem się nowych form przestępczości w tym internetowej (Policja), ale także w coraz większym stopniu działania służb adresowane będą do osób starszych, szczególnie narażonych na działania przestępcze. Niezbędny będzie rozwój profilaktyki adresowanej do tej grupy mieszkańców miasta.

Sytuacja na rynku pracy w znacznym stopniu zależeć będzie od sytuacji ekonomicznej w kraju.

Przed nowymi wyzwaniami stanie również system pomocy i integracji społecznej w Tarnowie. W coraz większym stopniu konieczna będzie aktywizacja społeczności lokalnych i rozwijanie ekonomii społecznej. Niezbędny będzie dalszy rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi. Zmieniające się uwarunkowania działań wymagać będą stałego doskonalenia i specjalizacji kadry.

Rozwojowi organizacji pozarządowych sprzyjać mogą planowane regulacje prawne dotyczące funkcjonowania różnych obszarów polityki społecznej (np. pomoc społeczna). Koniecznym będzie rozwijanie instytucjonalnych form wsparcia organizacji pozarządowych, przede wszystkim w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania.

Kluczowym czynnikiem wpływającym na realizację polityki społecznej miasta, będzie możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym środków unijnych.

Reasumując prognozuje się, że kontynuacja realizacji programów lokalnych z zakresu polityki społecznej, które przynoszą zauważalne rezultaty, przyczyni się do ograniczania niekorzystnych zjawisk i problemów. Przyczyni się do tego również rozwój innowacyjnych

form wsparcia w ramach innych programów w tym branżowych, mających na celu zaktywizowanie mieszkańców należących do grup zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie. Programów wspierających aktywizację zawodową. Propagowanie inicjatyw o charakterze nieformalnym podejmowane w sferze wzajemnościowej takie jak, ruchy miejskie, lokatorskie i sąsiedzkie.

Wprowadzenie w horyzoncie czasowym do 2030 r. nowych programów europejskich, krajowych oraz w zakresie lokalnej polityki społecznej, przyczynić się może do poprawy życia mieszkańców oraz intensyfikacji rozwoju społeczno - gospodarczego, pod warunkiem zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych na inwestycje w tym zakresie. Wymagać to będzie zaangażowania instytucji publicznych, podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych działających na terenie Tarnowa, jak również zaktywizowania społeczności lokalnej do samodzielnego i konstruktywnego rozwiązywania problemów.

Prognozowane zmiany w zakresie objętym Strategią, powinny w najbliższych latach prowadzić do włączenia i integracji społecznej, zapobiegać wykluczeniu i marginalizacji, dawać mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa oraz osłabiać kontrast ekonomiczny.

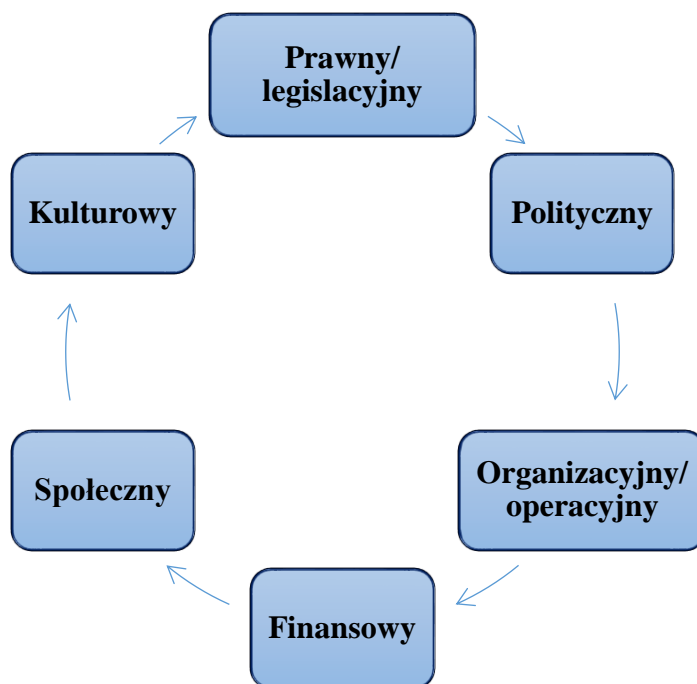
15. PROBLEMATYKA ANALIZY RYZYKA

Ryzyko w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, definiujemy, jako możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację jej zapisów. Występujące w otoczeniu ryzyko może doprowadzić do zmiany kierunków i rezultatów Strategii, może mieć, zatem wpływ na jej kształt i wdrażanie. Prawidłowo przeprowadzona identyfikacja ryzyk i ich analiza pozwala na skuteczne zarządzanie całym procesem wdrażania Strategii i podejmowanie odpowiednio wcześniej działań zapobiegawczych i korygujących.

Dlatego ze względu na zmienność otoczenia zewnętrznego niezbędnym elementem Strategii, jest analiza ryzyka, która powinna być przeprowadzona już na etapie przygotowania do opracowywania Strategii.

Ryzyka, czyli bariery, trudności, zagrożenia dla realizacji Strategii definiuje się w ściśle określonych obszarach.

Rysunek nr 5 Obszary ryzyk

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych Podręcznik Metodyczny Część praktyczna

Źródła występowania ryzyka dotyczą:

- przyczyn zewnętrznych - zalicza się do nich globalne warunki, jakie występują w sferze politycznej i prawnej, warunki panujące w mieście, uwarunkowania społeczne, kulturowe w obszarze działania, wymagania instytucji finansowych. Przyczyny zewnętrzne najczęściej znajdują się poza kontrolą jednostki,
- przyczyny wewnętrzne - obejmują sposób zaplanowania działań w Strategii wraz z występującymi czynnikami ludzkimi.

Spośród głównych przyczyn, jakie zagrażają realizacji Strategii wymienia się m.in. problemy kadrowe, organizacyjne, problemy z komunikacją, brak umiejętności, zdolności oraz motywacji w działaniu.

Proces zarządzania ryzykiem powinien przebiegać według ściśle określonych etapów a mianowicie:

- Identyfikacja ryzyk i zagrożeń,
- Ocena ryzyka, zagrożenia,
- Określenie działań prowadzących do ograniczenia ryzyka, zagrożenia,
- Badanie efektywności podjętych działań korekcyjnych.

W ramach prowadzonej analizy istotne znaczenie oprócz zdefiniowania ryzyk w poszczególnych obszarach, ma wskazanie działań zapobiegawczych, jakie należy przedsięwziąć w celu minimalizacji lub zapobieżenia niekorzystnym zdarzeniom.

Tabela nr 10 Matryca ryzyk

Obszar	Definicja ryzyka	Działania zapobiegawcze
Prawny/legislacyjny	Zmiany regulacji prawnych lub wprowadzenie nowych przepisów	Stałe monitorowanie zmian ustawowych i przepisów lokalnych
Polityczny	Niekorzystne, blokujące działania władz, które mają wpływ na wdrażanie zapisów strategicznych	Bieżące upowszechnianie i promocja Strategii oraz angażowanie przedstawicieli władz w tym radnych miejskich w działania strategiczne
Organizacyjny/operacyjny	Brak prawidłowej i terminowej realizacji celów związanej z niedoborami w zasobach kadrowych i innych niezbędnych do realizacji zadań Strategii	Podjęmowanie przedsięwzięć w zakresie opracowania i bieżącej aktualizacji zasad i terminów realizacji harmonogramu wdrażania Strategii oraz podnoszenia kwalifikacji kadry zarządzającej i pracowników zaangażowanych w działania strategiczne
Finansowy	Trudności z zapewnieniem odpowiedniego poziomu i źródeł finansowania zapisanych działań strategicznych	Poszukiwanie alternatywnych źródeł finansowania programów w tym ze środków Unii Europejskiej
Spółeczny	Brak motywacji osób do, których kierowane są działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, do zmiany swojej sytuacji życiowej i społecznej, związany m.in. ze stanem niepewności wynikającym z przynależności i uczestnictwa mieszkańców w różnych grupach i strukturach społecznych	Angażowanie mieszkańców miasta w ramach partycypacji społecznej w działania w ramach programów zmierzających do wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Kulturowy	Nasilanie się agresji czy wrogich postaw	Podjęmowanie działań prowadzących do wzrostu

	w społeczności lokalnej w związku z różnicami kulturowymi wpływającymi na podejmowane działania strategiczne	integracji społecznej i tolerancji względem np. mniejszości etnicznych
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych Podręcznik Metodyczny Część praktyczna

Zdefiniowane i opisane powyżej ryzyka mogą wystąpić we wszystkich przyjętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, celach strategicznych i kierunkach działań.

Analizując ryzyka, jakie mogą się pojawić w toku wdrażania Strategii, należy mieć na uwadze również ich stopień wystąpienia, który może być niski, średni lub wysoki oraz źródło, które może być wewnętrzne lub zewnętrzne.

16. ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE PANDEMII COVID-19 I RYZYK MAJĄCYCH WPLYW NA ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Początkiem marca 2020 r., cały kraj stanął w obliczu nowej sytuacji kryzysowej - pojawiło się zagrożenie niekontrolowanego zarażania się osób i rodzin nowym koronawirusem SARS-CoV2 i zachorowania na wywołaną przez niego chorobę COVID-19. Wirus SARS-CoV2 zmienił obraz codziennego funkcjonowania osób w rodzinie, szkole, pracy, co nie pozostało bez wpływu także na zdrowie psychiczne. Skutki COVID-19 głównie dla zdrowia psychicznego to nie tylko zwiększenie przypadków wystąpienia depresji, zaburzeń lękowych, czy zaburzeń stresu pourazowego. Pandemia sprzyja powstaniu zaburzeń o charakterze psychologicznym, które znacząco obniżają, jakość życia. Stąd też odnotowuje się wyższy niż zwykle poziom lęku i depresji. W konsekwencji tego ludzie mogą sięgać po różne szkodliwe dla zdrowia psychicznego metody radzenia sobie ze stresorami, np. alkohol, narkotyki. W czasie pandemii COVID-19, również znaczna liczba osób szczególnie seniorów i osób niepełnosprawnych doznaje uczucia niepokoju, który jest spowodowany izolacją społeczną, obawą przed zakażeniem, a także utratą członków rodziny. Jednocześnie duża liczba osób straciła lub jest zagrożona utratą pracy, a co za tym idzie - źródłem utrzymania. Izolacja najmłodszych w domu wiąże się, ze zwiększonym ryzykiem, że będą oni świadkami przemocy lub znęcania się, lub sami doświadczą przemocy.

Długoterminowe negatywne skutki - pogorszenie sytuacji ekonomicznej, zdrowia psychicznego, sytuacji osób starszych, rodzin z dziećmi, osób bezrobotnych, bezdomnych to wszystko, co niesie za sobą pandemia, to są zagadnienia, na które nie mamy wpływu, ale jesteśmy zmuszeni im zaradzić, aby je minimalizować. Zaistniała sytuacja postawiła nadzwyczaj trudne wyzwania m.in. przed podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym przed służbami społecznymi.

Nowa sytuacja, rozprzestrzenianie się w Polsce koronawirusa i ogłoszenie stanu epidemii, wymusiło szczególnie na pracownikach jednostek polityki społecznej, organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, konieczność zorganizowania pomocy

i wsparcia dla korzystających z systemu wsparcia społecznego osób i rodzin, w ramach nowych jak najbardziej adekwatnych do potrzeb, ale bezpiecznych dla obu stron - zasad i procedur.

Stwierdzić w tym miejscu należy, że działania wspierające realizowane w obliczu pandemii, niewiele różnią się od tych podejmowanych wcześniej i są adekwatne do rozeznaczonych potrzeb i diagnozowanych problemów jednostkowych i społecznych wśród mieszkańców miasta.

Oferowany system działań wspierających tarnowskie rodziny, to niezbędny element wpływający pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa i samopoczucie osób i rodzin. Sprzyjający przezwyciężaniu trudności oraz budowaniu umiejętności radzenia sobie w zaistniałej sytuacji spowodowanej pandemią. W okresie zagrożenia epidemiologicznego, w Tarnowie pojawiło się wiele inicjatyw oddolnych. Została uruchomiona całodobowa miejska infolinia, gdzie można uzyskać informacje o możliwych formach pomocy, tarnowskich grupach wsparcia oraz bezpiecznych i wiarygodnych sposobach udzielania pomocy. Wśród organizowanych i współorganizowanych miejskich akcji na uwagę zasługują: „Nie jesteś sam”, „Tarnów pomaga”, „Maseczki dla Seniora”.

Pomimo to wszystkie obserwowane już dziś negatywne skutki pandemii w najbliższej przyszłości mogą znacznie wpłynąć na kierunki działań. Obserwowane w ostatnich latach trendy mogą ewoluować, a pogłębianie dysfunkcji w obszarach dotychczas identyfikowanych, jako niestanowiące dużego zagrożenia dla funkcjonowania społecznego różnych grup mogą stawiać przed polityką społeczną duże wyzwania i konieczność szybkiego reagowania na różne problemy społeczne. Z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną, będzie zachodziła potrzeba przededefiniowania dotychczas przyjętych założeń i planów rozwojowych. Mając powyższe na uwadze niezbędne będzie aktywne monitorowanie sytuacji społecznej na terenie miasta, celem dostosowywania działań samorządu do bardzo dynamicznej sytuacji społeczno-ekonomicznej.

Dziś nie wiemy, kiedy nastąpi „powrót do normalności”, ani jak będzie ona wyglądać. Mimo tego stanu zawieszenia można jednak przewidywać, że głębokie zmiany, których obecnie doświadczamy, trwale przekształcą nasze społeczeństwa i gospodarki. Dopiero w okresie długofalowym będzie można również wskazać negatywny wpływ m.in. na diagnozę społeczną i na realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i odpowiedzieć sobie na podstawowe pytania: jak pandemia wpłynęła na możliwość finansowania polityki społecznej w mieście, jaki wpływ miały długofalowe skutki pandemii na możliwość rozwiązywania problemów społecznych w mieście, zwłaszcza w dziedzinie bezrobocia, ubóstwa, wsparcia dla grup defaworyzowanych, w tym osób starszych czy jakie problemy społeczne mogły się nasilić wskutek pandemii i długotrwałego zamknięcia np. uzależnienie, zdrowie psychiczne, przemoc w rodzinie, problemy zdrowotne, brak zaufania społecznego itp.?

17. PROCEDURA, SPOSÓB REALIZACJI, MONITORING I EWALUACJA ORAZ AKTUALIZACJA STRATEGII

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, będzie Centrum Usług Społecznych w Tarnowie.

Wdrażanie Strategii będzie polegało na realizacji sformułowanych w niej celów strategicznych i kierunków niezbędnych działań, za pomocą programów lokalnych i branżowych zarówno kontynuowanych jak i nowych, zmierzających do rozwiązywania zdiagnozowanych w społeczności lokalnej Tarnowa problemów społecznych.

Monitoring realizacji zapisów Strategii, będzie prowadzony w oparciu o katalog wskaźników powiązanych z diagnozą demograficzno – społeczną, stanowiącą załącznik do niniejszego dokumentu. Wskaźniki wyznaczone dla celów strategicznych oraz programów przewidzianych do realizacji w ramach rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społeczności lokalnej Tarnowa.

Przygotowywany corocznie raport monitoringowy, dotyczyć będzie stanu realizacji Strategii i przedstawiany będzie Prezydentowi Miasta Tarnowa.

Raport monitoringowy corocznie umieszczany będzie na stronie BIP Centrum Usług Społecznych w Tarnowie.

Obok prowadzonego cyklicznie monitoringu, Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji, który przeprowadzony zostanie w ostatniej fazie realizacji dokumentu, czyli po 2030 roku. Ewaluacja pozwoli określić stopień i zakres oddziaływania Strategii oraz zidentyfikować bariery realizowanej przez 10 lat Strategii i ich przyczyny, a także określić czynniki sukcesu. Zgromadzona w ten sposób wiedza zostanie wykorzystana do wyznaczenia nowych kierunków przed rozpoczęciem prac nad kolejnym okresem programowania strategicznego.

Corocznie po uzyskaniu akceptacji Raportu monitoringowego, będzie przedkładany Radzie Miejskiej w Tarnowie, dokument aktualizujący obowiązującą Strategię do przyjęcia w drodze uchwały.

W celu wypełnienia powyższych zapisów powołany zostanie Zespół ds. wdrażania, monitorowania i aktualizacji, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030. Zadaniem Zespołu będzie monitorowanie realizacji programów zapisanych w celach strategicznych projektowanych zmian i opracowywanie corocznego Raportu monitoringowego.

W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, zadaniem Zespołu będzie między innymi podejmowanie ewentualnych działań korygujących oraz przygotowanie do przyjęcia w drodze uchwały Rady Miejskiej corocznej aktualizacji zapisów dokumentu strategicznego.

18. KONSULTACJE SPOŁECZNE STRATEGII

Najistotniejszym i niezbędnym warunkiem uspołecznienia procesu planowania strategicznego jest poddanie treści dokumentu Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, konsultacjom społecznym.

Konsultacje społeczne są procesem współpracy ze społecznością lokalną, który ma prowadzić do podejmowania decyzji dotyczących rozwoju społecznego. Konsultacje to jedna z form partycypacji społecznej, która zapewnia mieszkańcom danej społeczności lokalnej udział w wyrażeniu swoich opinii, postulatów, proponowania zmian np. w procesie opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Konsultacje Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, prowadzone były zgodnie z zasadami i trybem prowadzenia konsultacji określonych w uchwale Nr LXI/628/2018 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 11 października 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Tarnowa (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 7316).

Informacje o konsultacjach Strategii zamieszczone były w Internecie, na stronach podmiotów opracowujących dokument, na tablicach ogłoszeń itd.

19. UPOWSZECHNIANIE I PROMOCJA STRATEGII

Przy opracowywaniu i wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, kluczowe znaczenie ma jego dostępność dla potencjalnych czytelników – przedstawicieli różnych grup osób w tym objętych działaniami w ramach Strategii. Ważne jest, aby dokument był łatwo dostępny dla wszystkich zainteresowanych, również dla potencjalnych podmiotów chcących realizować jego założenia.

Stąd już na etapie przystępowania do prac nad dokumentem, na stronie internetowej Urzędu Miasta Tarnowa zamieszczone zostały Zarządzenia Prezydenta Miasta Tarnowa w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania, wdrożenia, monitorowania i aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2021-2030 wraz ze szczegółową procedurą opracowywania, wdrażania, monitorowania i aktualizacji dokumentu. Kolejne Zarządzenia tj.: Prezydenta Miasta Tarnowa w sprawie wyznaczenia koordynatorów odpowiedzialnych za przygotowanie materiałów koniecznych do opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030 i Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Tarnowie w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, zawierające harmonogram dalszych działań niezbędnych w procesie opracowania dokumentu.

Po zakończeniu prac, projekt Strategii został poddany konsultacjom społecznym.

Dokument Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, poddawany był działaniom promocyjnym poprzez zamieszczenie na stronach internetowych Centrum Usług Społecznych w Tarnowie, Urzędu Miasta Tarnowa Strategii wraz z załącznikami oraz krótkiej prezentacji multimedialnej i ulotki informacyjnej dotyczących najważniejszych zagadnień zawartych w dokumencie.

20. DOSTĘPNOŚĆ STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, dostępna będzie do wglądu w siedzibie Koordynatora realizacji działań wyznaczonych w dokumencie tj. siedzibie Centrum Usług Społecznych w Tarnowie.

Cały dokument wraz z uchwałą w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, dostępny będzie w specjalnie dedykowanych zakładkach na stronach internetowych:

- Centrum Usług Społecznych w Tarnowie - www.cus.tarnow.pl
- Urzędu Miasta Tarnowa - www.tarnow.pl

Ponadto na stronach internetowych wybranych realizatorów programów zapisanych w dokumencie.

Na stronie internetowej Centrum Usług Społecznych, znajdować się będą również corocznie przygotowywane Raporty monitoringowe prowadzonych działań i aktualizacje dokumentu przyjmowane w drodze uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie.

21. UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, to najważniejszy dokument Gminy Miasta Tarnowa stanowiący o realizowaniu lokalnej polityki społecznej. Określający cele, zadania, wybór kierunków działań oraz alokację środków niezbędnych dla jej realizacji.

Strategia oparta jest na partnerstwie lokalnym, co pozwoli na rozwój i pogłębienie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami samorządowymi i samorządem w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej. Jej celem będą długofalowe działania polegające na przeciwdziałaniu niekorzystnym zjawiskom społecznym i na rzecz poprawy, jakości życia tarnowian.

Nadmienić w tym miejscu należy, że pomimo faktu, że dokument Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030, przedłożony zostaje do przyjęcia w drodze uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie w pierwszym kwartale 2022 r. to jest to dokument z mocą obowiązywania od stycznia 2021 r.

Pierwszy monitoring zapisanych w Strategii i realizowanych w całym 2021 r. programów lokalnych, osłonowych i branżowych zaplanowany jest w 2022 r.

Nie bez znaczenia jest również fakt - na który zwracano już uwagę we wprowadzeniu do niniejszego dokumentu - że wiele z zapisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tarnowa na lata 2017-2020, do realizacji projektów zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych zdiagnozowanych wśród tarnowian, miało określony termin realizacji „Lata 2017-2020 z możliwością kontynuacji w latach następnych” i były kontynuowane przez cały 2021 r., co świadczy o ciągłości realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Tarnowie.

Stwierdzić ponadto należy, że rok 2021 dla tarnowskiego samorządu był trudny także ze względu na przygotowywanie się do przekształcenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – wiodącej miejskiej jednostki organizacyjnej polityki społecznej, w zakresie rozwiązywania problemów społecznych - w Centrum Usług Społecznych. Przedsięwzięcie to wymagało wielu zmian organizacyjnych, utrudniających realizację zadań związanych z opracowywaniem dokumentu strategicznego i przygotowaniem go do przyjęcia w drodze uchwały Rady Miejskiej w Tarnowie do końca 2021 r.

Kolejny powód wynikał z faktu, iż do końca 2021 r. zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu Miasta Tarnowa, obowiązek przygotowania dokumentu spoczywał na pracownikach Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej, który z chwilą utworzenia Centrum Usług Społecznych przestał funkcjonować w strukturach Urzędu Miasta. Z dniem 1 stycznia 2022 r. obowiązek przygotowania, wdrażania, monitoringu i aktualizacji Strategii, przekazany został do Centrum Usług Społecznych. Niezmiernie ważne, zatem z punktu widzenia organizacyjnego i przyszłej koordynacji wdrażania zapisów Strategii było również to, żeby zadanie dotyczące opracowania i przedłożenia do przyjęcia Strategii drodze uchwały w całości przekazane zostało do realizacji nowo powstałej jednostce. Okres obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, przewidziany jest na okres najbliższych 10 lat, zasadnym wydawał się, zatem fakt, aby przygotowaniem tak kluczowego dokumentu zajęła się kompleksowo jednostka przejmująca zadanie, tym bardziej, że ciągłość działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców Tarnowa jest cały czas zachowana.

Inną nie mniej istotną przyczyną zaistniałych opóźnień, którą należy wskazać był rozwój epidemii koronawirusa, który spowodował głębokie zmiany w funkcjonowaniu państwa i jego struktur na wszystkich szczeblach oraz w sposób niemający precedensu w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat, wpłyną też na relacje społeczne. Prognozowane skutki epidemii będą przez dłuższy okres czasu oddziaływały na gospodarkę i życie społeczne. Analizy w tym zakresie są cały czas w fazie opracowywania.

Raz jeszcze podkreślić należy, że tarnowski dokument przygotowywany był z uwzględnieniem rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, wynikających z realizowanego na zlecenie Ministerstwa przez ekspertów Fundacji Polskiej Akademii Nauk w Lublinie projektu „STRATEGOR”, którego okres realizacji został przedłużony do 30 czerwca 2022 r. Rekomendacje i propozycje wzorów do wykorzystania przy opracowywaniu dokumentu nadal spływają. Nadal też realizowane są szkolenia i webinaria dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego i ośrodków pomocy społecznej, dotyczące zasad opracowywania gminnych i powiatowych Strategii, według nowych jednolitych standardów.

22. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. dr Elżbieta Bojanowska, prof. UKSW dr hab. Anna Fidelus, dr Martyna Kawińska, dr Karina Szafrąńska - Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych Podręcznik metodyczny część teoretyczna – Fundacja Polskiej Akademii Nauk – Warszawa 2020
2. dr Elżbieta Bojanowska, prof. UKSW dr hab. Anna Fidelus, dr Martyna Kawińska, dr Karina Szafrąńska - Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych Podręcznik metodyczny część praktyczna – Fundacja Polskiej Akademii Nauk – Warszawa 2020
3. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Miasta Tarnowa za lata 2017 - 2020
4. B. Witt- Model biznesu z perspektywy interesariuszy „Przedsiębiorstwo we współczesnej gospodarce” 2016, nr 4, s 88
5. Józef Młyński, Olga Piekielniak - Wsparcie i bezpieczeństwo społeczne rodziny w obliczu pandemii COVID-19, jako wyzwanie dla służb społecznych w: Wybrane krajowe i międzynarodowe aspekty polityki społecznej w czasie pandemii koronawirusa - Biblioteka Instytutu Spraw Społecznych Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej – Kraków 2020

23. SPIS TABEL

TYTUŁ	STRONA
Tabela nr 1 Najważniejsze dokumenty strategiczne wyższej rangi	14
Tabela nr 2 Matryca interesariuszy	18
Tabela nr 3 Drzewo celów strategicznych projektowanych zmian i kierunków niezbędnych działań	23
Tabela nr 4 Zestawienie programów lokalnych i branżowych wpisujących się w cele strategiczne	27
Tabela nr 5 Wskaźniki realizacji działań/zadań programowych	29
Tabela nr 6 Wskaźniki ogólne wybrane dla obszarów problemowych zgodnie z Oceną Zasobów Pomocy Społecznej	36
Tabela nr 7 Wskaźniki realizacji celów strategicznych	37
Tabela nr 8 Szczegółowe ramy finansowe realizacji kierunków działań zapisanych w celach strategicznych z uwzględnieniem źródeł finansowania	42
Tabela nr 9 Zestawienie zbiorcze ram finansowych przewidywanych do realizacji celów strategicznych z uwzględnieniem źródeł finansowych	55
Tabela nr 10 Matryca ryzyk	60

24. SPIS RYSUNKÓW

TYTUŁ	STRONA
Rysunek nr 1 Struktura Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta - Tarnów 2030	9
Rysunek nr 2 Akty prawne regulujące kompetencje i procedury działań w Strategii Rozwiązywaniu Problemów Społecznych	11

Rysunek nr 3 Dokumenty strategiczne w systematyce Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	13
Rysunek nr 4 Interesariusze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	18
Rysunek nr 5 Obszary ryzyk	59

25. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji demograficzno - społecznej Tarnowa
2. Załącznik nr 2 Analiza zdiagnozowanych problemów społecznych w mieście Tarnowie z uwzględnieniem potrzeb oraz aktywności programowej w ich rozwiązywaniu